

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психології і туризму

Кваліфікаційна робота
на тему: «КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ В ПАРИЖІ»

Допущено до захисту
«_____» _____ року

здобувача групи Т 01-18
факультету туризму, бізнесу і психології
освітньої програми Туристичне обслуговування
за спеціальністю 242 Туризм

Мусієнко Аліни Миколаївни

Завідувач кафедри психології і
туризму
_____ проф. Бондаренко О. Ф.
(підпис)

Науковий керівник:
доктор історичних наук, професор
Васильчук В. М.

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ.....	5
1.1. Сутність та види культурно-пізнавального туризму.....	5
1.2. Етапи розвитку культурно-пізнавального туризму.....	10
1.3. Методи дослідження.....	15
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПАРИЖА.....	21
2.1. Характеристика туристичних ресурсів країни.....	21
2.2. Культурно-пізнавальні об'єкти Парижа.....	25
2.3. Паризький Діснейленд як центр розвитку міжнародного туризму.....	30
РОЗДІЛ 3. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО- ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В ПАРИЖІ.....	31
3.1. Сучасний стан культурно-пізнавального туризму Парижа.....	34
3.2. Вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на розвиток культурно- пізнавального туризму в Парижі.....	38
3.3. Квест-тур у Парижі.....	41
ВИСНОВКИ.....	47
РЕЗЮМЕ/RESUME.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52
ДОДАТКИ.....	58

ВСТУП

Франція вважається однією з найбільш привабливих та відвідуваних держав Європи і має великий туристичний потенціал. Наразі, культурна спадщина часто є одним із факторів мотивації більшості туристів. Саме через це, розвиток культурно-пізнавального туризму країни не тільки збільшує кількість туристів, а й формує імідж Франції, та її столиці Парижа, що сприяє просуванню національного туристичного продукту на міжнародний ринок.

Париж володіє великою історико-культурною спадщиною та культурним різноманіттям, та має всі можливості для розвитку та вдосконалення культурно-пізнавального туризму. Більше того, наразі Париж є об'єктом туристичного інтересу туристів з усього світу та являється провідним культурним центром світу.

Культурно-пізнавальний туризм є досить розвиненою туристичною галуззю, дослідженнями якої займалися такі вітчизняні та іноземні науковці як:

Любіцева О. О. [8], Мальська М. П. [9], Федорченко В. К. [13], Шандор Ф. Ф. [15], Покогодна М. М. [12], Полчанінова І. Л. [12], Грабченко А. І. [4], Федорович В. О. [4], Гаращенко Я. М. [4], Кляп М. П. [15], Комліченко О. О. [6], Агафонова Л. Г. [2], Парфіненко А. Ю. [11], Здоровко С. Ф. [11], Сідоров В. І. [11], Кочубей Л. О. [7], Хватов Ю. Ю. [14], Дефер П. [9], Пікард М. [20], Труасі М. [9], та Перес де Куел'яр [19].

Актуальність даної теми обумовлена тим, що Франція – одна з високорозвинених країн світу, та одна з найпопулярніших для візиту країн Європи, а її столиця, Париж – центр міжнародного туризму. Культурно-пізнавальний туризм Парижі є, через свою багатогранність та різноманітність, складним сегментом індустрії туризму. Дослідження культурно-пізнавального туризму, а також перспектив його розвитку, тим паче, зважаючи на незмінні з роками потреби туристів, дозволяє відкривати нові горизонти та заохочувати все більше нових туристів.

Мета кваліфікаційної роботи – дати характеристику культурно-пізнавального туризму в столиці Франції – Парижі, а також виявити сучасні тенденції та перспективи його розвитку.

Відповідно до мети в роботі поставлені такі **завдання**:

- розкрити сутність та види культурно-пізнавального туризму;
- описати етапи розвитку культурно-пізнавального туризму в світі;
- описати методи дослідження, використані в кваліфікаційній роботі;
- дати характеристику туристичних ресурсів та основних пам'яток Парижа;
- дослідити тенденції та можливі перспективи розвитку культурно-пізнавального туризму в столиці;
- розкрити вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на розвиток культурно-пізнавального туризму в Парижі;
- розробити квест-тур у Парижі.

Об'єкт – туризм в Парижі.

Предмет – сучасний стан, тенденції, проблеми та перспективи розвитку культурно-пізнавального туризму Парижа.

Методи дослідження: класифікація (види культурно-пізнавального туризму, туристичні ресурси Парижа), метод узагальнення, історичний (дослідження етапів розвитку культурно-пізнавального туризму), порівняння (розважальних парків Європи, об'єктів культурно-пізнавального туризму в Парижі, кількість туристів в Парижі за 2014-2020 рр.), аналіз та синтез (дослідження окремих складових та ринку туристичних послуг Парижа), статистичний (збір, обробка та аналіз статистичних даних), графічний (відображення результатів дослідження у вигляді графічних зображень), узагальнення (формулювання висновків дослідження).

В якості інформаційної основи дослідження використані наукові праці українських та зарубіжних вчених, а також дані статистичних збірників з туристичної сфери, звітів Всесвітньої туристичної організації, Європейської асоціації з туризму та дозвілля та Міжнародної ради з охорони пам'яток та історичних місць, а також інтернет-ресурси.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у комплексному дослідженні ринку туристичних послуг Франції та її столиці Парижа в сучасних умовах та розробці авторського квест-туру.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає у можливості реалізації розробленого квест-туру до Парижа в майбутньому.

Результати кваліфікаційної роботи були представлені у вигляді тез доповіді «Шопінг-туризм Франції». «Ad orbem per linguas. До світу через мови». Матеріали Міжнародної студентської науково-практичної конференції «Світ як інтертекст», 17–18 червня 2020 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2020. С. 568-569., «Історичні аспекти розвитку готельної індустрії Парижа». «Ad orbem per linguas. До світу через мови». Матеріали Міжнародної студентської науково-практичної відеоконференції «Світ цінностей і цінності у світі», 13–14 травня 2021 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2021. С. 669-671., а також «Проблеми та перспективи культурного туризму Парижа». Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з спеціальності «Туризм» 2021/2022 р.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, резюме, списку використаних джерел і додатків. Обсяг кваліфікаційної роботи – 51 сторінка (без додатків).

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

1.1. Сутність та види культурно-пізнавального туризму

Поняття культурного туризму об'єднує два дуже тісно пов'язані і дуже добре доповнені соціальні види діяльності: культуру і туризм. Культура та культурна спадщина сприяють привабливості конкретної туристичної дестинації і тому часто є причиною для вибору туристами певного напрямку.

Надати єдине загальне визначення поняттю культурно-пізнавальний туризм практично неможливо через різноманітність культурних ресурсів і широкий асортимент інтересів і уподобань туристів, які цікавляться ними.

Саме тому не існує загальноприйнятого стандартизованого визначення культурно-пізнавального туризму. Під терміном «культурно-пізнавальний туризм» ми найчастіше розуміємо відвідання історичних, культурних або географічних визначних пам'яток.

Визначення поняття культурно-пізнавального туризму міститься в офіційних визначеннях таких міжнародних організацій – Всесвітньої туристичної організації (WTO) [25], Європейської асоціації з туризму та дозвілля (ATLAS) [26] та Міжнародної ради з охорони пам'яток та історичних місць (ICOMOS) [27].

Згідно з визначенням, прийнятим Генеральною Асамблеєю ЮНВТО під час 22-й сесії, 2017 р., культурно-пізнавальний туризм визначають як «вид туристичної діяльності, у якій основна мотивація для відвідувача полягає в тому, щоб дізнатися, відкрити, випробувати та спожити матеріальні та нематеріальні культурні пам'ятки/продукти в туристичному місці».

Ці пам'ятки/продукти відносяться до набору матеріальних, інтелектуальних, духовних та емоційних особливостей суспільства, який охоплює мистецтво та архітектуру, історичну, культурну та кулінарну спадщину, літературу, музику, творчі галузі та живу культуру з їх стилем життя, віруванням та традиціями» [25].

Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (UNESCO) розглядає культурно-пізнавальний туризм як «відмінний від інших видів туризму, який враховує культури інших народів» [28].

Міжнародна рада з охорони пам'яток та історичних місць (ICOMOS) визначає «культурно-пізнавальний туризм» як форму туризму, основною метою якого, крім інших цілей, є «відкриття пам'ятників і об'єктів» [27].

Визначення, сформульоване Європейською асоціацією освіти у галузі туризму і дозвілля (ATLAS), підкреслює зв'язок між культурно-пізнавальним туризмом і дозвіллям, фокусуючи увагу на мотивації мандрівників під час подорожі та підкреслюючи культуротворчу функцію мандрівки [26].

Відомий нідерландський дослідник Грег Річардс вважає, що культурно-пізнавальний туризм стосується не лише традиційного відвідування місць та пам'яток, а передбачає також ознайомлення із способом життя населення відвідуваних місць. Відповідно до цього Грег Річардс запропонував описувати «культурний туризм» як «переміщення людей до віддалених від їхнього місця проживання культурних пам'яток, що має на меті набуття нової інформації й досвіду для задоволення культурних потреб» [21].

Водночас визначення поняття культурно-пізнавального туризму різних українських науковців є досить різноманітними, так само як і терміни, які вживаються на позначення цього виду туризму (пізнавальний, екскурсійний, культурний тощо).

Київський професор, Любіцева О.О. надає йому такого поняття: «культурно-пізнавальний туризм – це ознайомлення туристів з природою, культурно-історичним надбанням і сучасним життям країни [8].

На думку В. Федорченко, культурно-пізнавальний туризм – це туристські поїздки, основною метою яких є задоволення допитливості та інших пізнавальних інтересів [13].

Професор С. Мельниченко вважає, що культурно-пізнавальний туризм – це тимчасове переміщення індивідів за межі їх постійного місця проживання, зумовлене наявністю інтересу до відвідування культурних пам'яток,

враховуючи культурні події, історичні місця та музеї, художні галереї, музичні та драматичні театри, концертні майданчики та інші об'єкти туристичного інтересу, які відображають історичну спадщину, сучасну художню творчість і виконавські мистецтва, традиційні цінності, види діяльності та повсякденний стиль життя населення, з метою отримання нової інформації і досвіду для задоволення культурних потреб [29].

На думку професора Ф. Шандора, культурний туризм – це відвідання історичних, культурних або географічних визначних пам'яток [15].

Культурно-пізнавальний туризм можна поділити на багато видів в залежності від того, що саме має на меті турист.

Харківські професорки Покогодна М. М. та Полчанінова І. Л. виділяють 7 видів культурно-пізнавального туризму [12], які більш детально представлені в таблиці 1.1.

Табл. 1.1

Види культурно-пізнавального туризму

Вид	Туристські об'єкти
Літературно-художній туризм	відомі діячі та твори літератури, театру, кіно та ін.
Історико-археологічний туризм	пам'ятки людської цивілізації і соціально-економічної культури; стародавні міста, руїни стародавніх міст; пам'ятки оборонної архітектури (фортеці, оборонні стіни і вали, місця битв тощо)
Військово-історичний туризм	пам'ятники присвячені військовим подіям, військові музеї; музеї, присвячені окремим військовим битвам і цілим війнам; меморіали

Продовження таблиці

Історико-	архітектурні ансамблі, палацові комплекси, малі
-----------	---

архітектурний туризм	архітектурні форми; гідротехнічні споруди; портово-промислова архітектура; рекреаційна архітектура
Релігійно-пізнавальний туризм	культові споруди і храми
Культурно-етнографічний туризм	традиції, обряди, свята, народні промисли, національна кухня, традиційні житла, одяг, танці, колекції етнографічних музеїв
Природно-пізнавальний туризм	Національні природні парки, регіональні ландшафтні парки, біосферні резерви, природні заповідники, пам'ятки природи, ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки

Табл. 2.1 (складено за даними [12])

Літературно-художній туризм. Відомі діячі літератури та мистецтва і їх твори можуть бути провідним чинником залучення іноземних туристів. Об'єктами такого напрямку в культурно-пізнавальному туризмі також можна вважати і літературні музеї, музеї-квартири, бібліотеки, театри тощо.

Історико-археологічний туризм є дуже популярним і передбачає ознайомлення туристів з пам'ятками археології, місцями розкопок, руїнами стародавніх міст тощо. Під час таких поїздок туристи не лише можуть прослухати лекцію професійного археолога, але і доторкнутися до предметів сивої давнини. Серед чинників, що гальмують його розвиток, часто зазначають поганий стан безпосередньо туристських об'єктів, а також транспортну недоступність багатьох з них.

Військово-історичний туризм. Багато об'єктів, наприклад, залишки військових укріплень, місця базування військових частин, актуальні як для історико-археологічного туризму, так і для військово-історичного. Ідея військово-історичного туризму полягає в тому, щоб зібрати максимум інформації про різні періоди історії. Військово-історичний туризм також

охоплює такі напрями, як військові музеї; музеї, присвячені окремим військовим битвам і цілим війнам; меморіали, пам'ятники, місця боїв і історичних битв для всіх зацікавлених, а також для ветеранів і родичів загиблих воїнів, відвідання існуючих та історичних військових об'єктів і полігонів, бойових морських кораблів, підводних човнів,

Історико-архітектурний туризм є, мабуть, найбільшою складовою культурно-пізнавального туризму і об'єднує такі об'єкти, як архітектурні ансамблі й комплекси, історичні центри, квартали, площі, вулиці, залишки стародавнього планування й забудови міст і інших населених пунктів, спорудження цивільної та промислової архітектури, а також пов'язані з ними добутки монументального та садово-паркового мистецтва.

Релігійно-пізнавальний туризм. За своєю суттю є одним з відокремлень попереднього виду культурно-пізнавального туризму, хоча, цей підвид може також розглядатися і в рамках релігійного туризму в цілому. По суті, культові об'єкти, що цікавлять релігійних туристів-прочан, є і найбільшими архітектурними шедеврами. Проте, об'єднання з попереднім видом не є актуальним, оскільки принципи організації турів історико-архітектурного і релігійно-пізнавального туризму істотно відрізняються.

Релігійний (паломницький) туризм також існує і активно розвивається на сучасному туристському ринку, проте варто враховувати, що цілі паломників зовсім не пізнавальні: вони прагнуть бути ближче до Бога, а така духовна близькість не обов'язково передбачає наявність архітектурної споруди з грандіозним внутрішнім убранням.

Культурно-етнографічний туризм. Хоча нині висловлюється думка про виділення етнографічного туризму в окремий напрям, насправді це форма культурно-пізнавального відпочинку, що передбачає відвідування туристами місця проживання етнічних груп, тобто людей, які розмовляють однією мовою, визнають своє єдине походження, звичаї, устрій життя, традиції, що зберігаються протягом тривалого часу. Також цей напрям у туризмі передбачає безпосереднє спілкування туристів з представниками етнографічних груп;

присутність або активна участь в традиційних для даного етносу заходах. Етнографічний туризм, по суті, поєднує в собі декілька складових, притаманних таким видам як релігійно-пізнавальний, історико-архітектурний, історико-археологічний та ін.

Природно-пізнавальний туризм. Даний вид туризму багато вчених виділяють в окремий напрям, проте низку його об'єктів активно використовують в пізнавальному туризмі. Така думка має право на існування, оскільки екологічний туризм передбачає відхід людини від міського середовища, єднання з природою, насолоду самим фактом перебування в природному середовищі. По суті, основними об'єктами зеленого туризму можна вважати ліси, поля, луки, річки, озера, гори тощо. Природно-пізнавальний туризм має більш вузьку специфіку, і як основні туристські об'єкти розглядає особо-охоронювані природні території [12].

1.2. Етапи розвитку культурно-пізнавального туризму

Культурний туризм завжди був особливо цікавим сегментом туристичної індустрії та ключовим фактором економіки багатьох європейських регіонів і міст.

У сучасному туристичному форматі елемент «культури», який є притаманним для туристичних місць, відіграє важливу роль у залученні туристів або підвищенні цінності споруд історико-культурної спадщини.

Розвиток культурно-пізнавального туризму можна поділити на такі періоди:

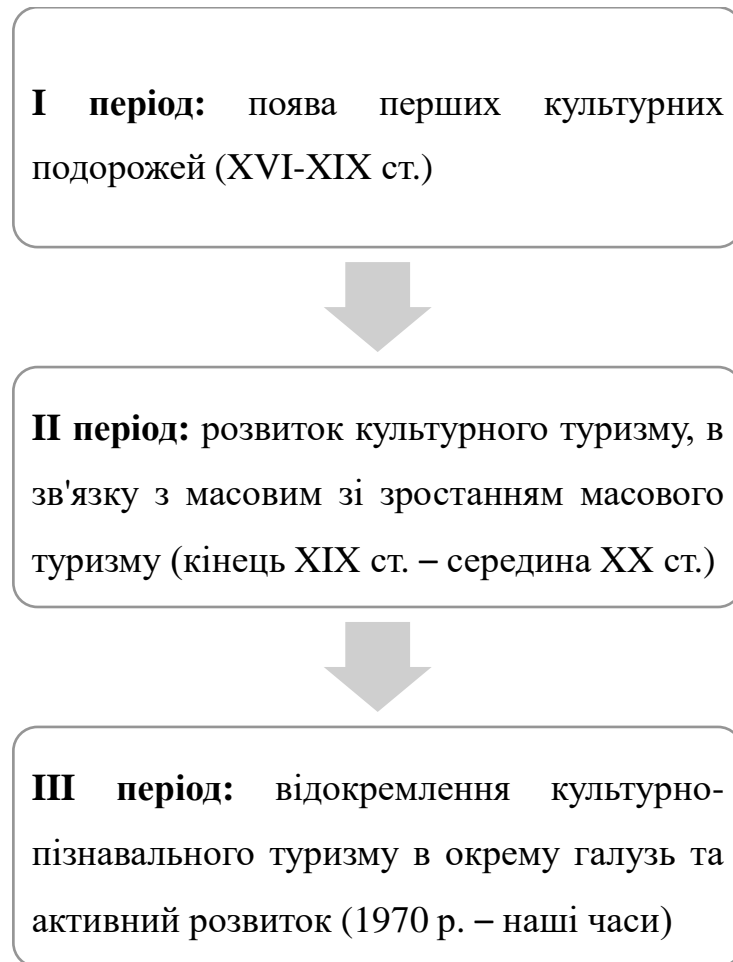

Рис. 1.2 (складено за даними [23])

Культура завжди була основним об'єктом подорожей, про що свідчить розвиток Гранд-туру з 16 століття. Саме з них почав з'являтися та розвиватись, так званий, культурний туризм, що ознаменувало початок першого етапу розвитку культурно-пізнавального туризму.

Це були поїздки молодих аристократів, які у рамках навчання вирушали в далеку подорож, під час якої відвідували відомі європейські міста. Такі місця, як, наприклад, Лондон, Париж, Рим чи Венеція, та дізнавалися про їх мистецтво, історію та архітектуру. Згодом ці грандіозні тури ставали більш структурованими, і вони йшли точно за тим же, однаковим маршрутом.

Оскільки французька була домінуючою мовою того часу, було майже напевно, що молоді люди відправляться до Парижа, щоб покращити свою французьку мову та знання культури, а також дізнатися більше про внутрішню роботу уряду.

Під час II етапу розвитку культурно-пізнавального туризму створились перші спеціалізовані підприємства по виробництву та продажу туристських послуг, виникли зміни в транспорті, розширилися мережі доріг та покращилась транспортна інфраструктура. Це стало однією з причин більшої надійності та швидкості пересування. При цьому витрати на подорож знижувалися за рахунок економічніших засобів.

Науково-технічний прогрес та соціальна боротьба працюючих за свої права, а також зростаючий добробут суспільства дав можливість подорожувати простим людям. Підвищення якості і надійності транспорту, а також їх здешевлена ціна стали передумовою істотного збільшення потоків туристів. З другої половини XIX століття туристична індустрія розширює свою сферу виробництва і окрім розкішних готелей, починають працювати ще й бюро подорожей, завданнями яких була організація туристських поїздок і їх реалізація. В той же час, саме в цей період з'являються елементи масового туризму, який досяг свого розквіту в післявоєнні десятиліття.

Крім того, поступовому розвитку туризму, особливо після Другої світової війни, сприяла наявність музеїв, які виникли ще в XVIII-XIX столітті, виставок та інших культурних заходів.

У XIX столітті були створені перші туристичні агенції. Одним із піонерів був Thomas Cook&Son, який першим запропонував екскурсії та відпочинок для груп, які включали транспорт, проживання та квитки на харчування, що здешевило витрати.

Культурному туризму також стимулювала націєтворча діяльність багатьох країн наприкінці XIX – на початку XX ст. Здатність спрямовувати туристів до місць особливого національного культурного значення та можливість сформувати позитивний імідж країни та її правителів зробили культурний туризм популярним політичним інструментом. Ця тенденція продовжилася з народженням масового пакетного туризму в Європі після Другої світової війни, коли Іспанія розробила перші курорти масового туризму як економічну та політичну підтримку його режиму.

Що об'єднує майже всі ці ранні події в культурному туризмі, так це їхня велика опора на минуле як джерело культурного досвіду. Особливо це стосувалося Європи, яка мала чимало «минулого», щоб продати туристам. Європа не тільки досі домінує у списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, але й може похвалитися широким спектром об'єктів «культурного туризму» міжнародного, національного та місцевого значення.

Вливання культури в усі аспекти повсякденного життя, можливо, співпало з піднесенням культури як сили соціального блага, наприклад, у роки розвитку культури ЮНЕСКО 1988-1997 [19]. Роль культури як сили добра в суспільстві була відображена в підходах до туризму між 1960-ми і 1980-ми роками. Зростання масового туризму в 1960-х роках стало пов'язано з поглинанням модернізації, особливо в країнах, що розвиваються.

Оскільки люди відмовилися від традиційного способу життя і потрапили в ринкову економіку та зростаючу комерціалізацію, виникли побоювання, що традиційні культурні прояви та практики будуть втрачені назавжди. У той же час, більшість спостерігачів вважали, що хвилю модернізації не можна зупинити, а потрібно принаймні використати на служіння культурі, а не на її руйнування. Як стверджували, якщо туристи приїдуть до місця призначення з метою споживання культури, то це не тільки відновить гордість місцевих жителів своєю культурою, але й спонукає їх до активного збереження своєї культури, водночас туристичні доходи забезпечать необхідні фінансові кошти щоб досягти цього.

Тому культурні пам'ятки зросли не лише за кількістю, але й за складністю та різноманітністю. Виробництво культурних пам'яток стимулювалося бажанням пропагувати, демонструвати або продавати культуру громадянам і споживачам, але це виробництво також виграло від фрагментації культур і аргументів щодо інтерпретації культури. Той факт, що ці пам'ятки стали настільки популярними, також може свідчити про те, що вони задовольняють основні потреби людини. Незалежно від того, чи це пошук сенсу, щоб задовольнити цікавість або форма втечі від важкого повсякденного

життя, люди явно вважають їх невід'ємним елементом туризму та відпочинку. Популярність культурних пам'яток у свою чергу, здається, дає підстави для їх надання, будь то комерційним сектором, чи державним сектором.

Результатом стало, як стверджує Пікард [20], що міжнародні організації, такі як Всесвітня туристична організація та ЮНЕСКО, постулювали культурний туризм як «хорошу» форму туризму, яка може допомогти протистояти «поганим» формам масового туризму: «добрим туризмом, отже, є культурний туризм, який експерти Всесвітньої туристичної організації представляють як сприятливий для культурного відродження».

Тому в деяких колах культура розглядається як порятунком туризму. З огляду на важливість туризму в економіці багатьох країн, тому не дивно, що культурний туризм став однією з найпопулярніших форм туризму наприкінці 20 століття.

Однак визнаватися окремою категорією продукту культурний туризм став наприкінці 1970-х років, у третій етап, коли маркетологи та дослідники туризму зрозуміли, що деякі люди подорожують спеціально, щоб глибше зрозуміти культуру або спадщину місця призначення [24].

Ті туристи, які зазвичай краще освічені та заможні, мають сильне бажання шукати щось, що стосується культури місця призначення. Щоб задовольнити культурні потреби та бажання туристів, культурний туристичний продукт зазвичай приваблює споживачів своїми культурними атрибутами.

На рівні ЄС культура розглядається як важливий ресурс, який не тільки забезпечує роботу, але також може розвивати культурну гармонію в Європейському Союзі. Культурний туризм завжди був складною сферою для Європейської Комісії в минулому, оскільки ні культура, ні туризм не були спеціально названі в Римському договорі сферами компетенції ЄС.

Це змінилося після Маастрихтського договору 1991 року, який включив статтю 128, наголошуючи на важливості культури як сфери розвитку політики [30]. Відтоді ЄС прийняв те, що він називає «новим підходом до культури». У світлі цього нового підходу ЄС вирішив, що культура повинна розглядатися в

усіх сферах політики, так само, як сталий розвиток розглядається як загальне міркування політики. Це підкреслює зростання значення культури в європейській політиці.

Культурний туризм і культурні визначні пам'ятки також стали центральними для більшої частини діяльності з регіонального економічного розвитку, що фінансується Європейською комісією [22].

1.3. Види та методи дослідження

Для розвитку наукового пізнання характерно не тільки розширення кола розв'язуваних теоретичних і практичних завдань, але й посилення уваги до способів і методів науково-технічної діяльності. Одержання необхідного результату безпосередньо залежить від вихідної теоретичної позиції, від принципового підходу до постановки проблеми й визначення шляху дослідницького пошуку [4].

Методи дослідження в курсовій роботі поділяють на дві групи: емпіричні та теоретичні.

Для теоретичного характерно широке використання абстрагування, ідеалізації, утворення понять, побудова гіпотез, моделей, теорій. Емпіричне дослідження засноване на спостереженнях, експериментах й опирається на дані досвіду [4].

На даний етап не існує чітко встановленої класифікації видів і методів наукового дослідження. Однак, все ж деякі науковці [4] класифікують методи і види наукового дослідження, серед яких можна виділити види, які представлені нижче:

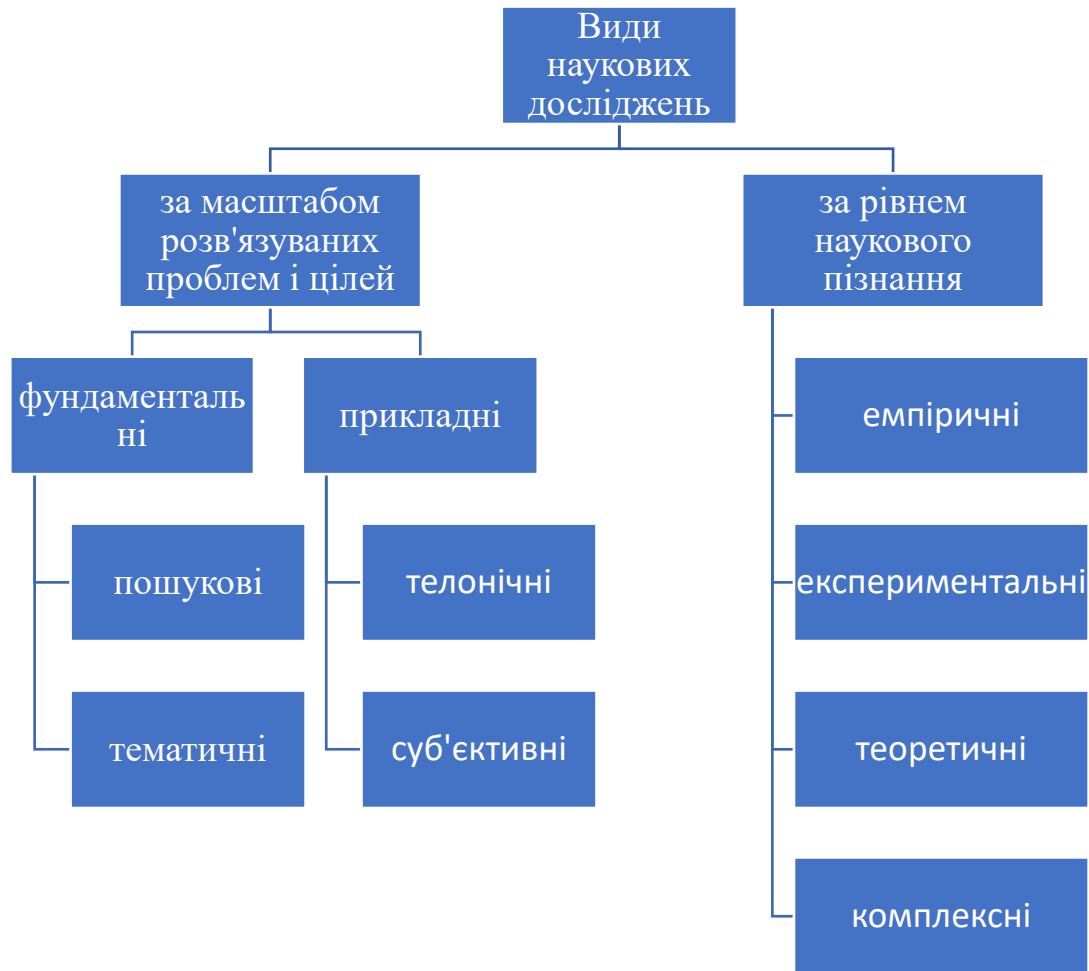

Рис. 1.2 (складено за даними [4])

За масштабом розв'язуваних проблем і цілей дослідження розрізняють:

- фундаментальні,
- прикладні.

Під фундаментальними дослідженнями розуміються такі, що ставлять за мету розкрити й описати нові, невідомі явища й процеси в природі і суспільстві, дослідити їхній механізм і закони, що керують ними, розкрити глибинні зв'язки між ними.

Фундаментальні дослідження виявляють закони й закономірності процесів, явищ, вибудовують загальнотеоретичні концепції, методологію вони створюють теоретичну базу для прикладних досліджень.

Деякі автори виділяють два види фундаментальних досліджень: пошукові й тематичні. Пошукові або вільні – це ті фундаментальні дослідження великої, але ще мало дослідженої проблеми.

До тематичних фундаментальних (або цільових) відносяться такі дослідження, у яких метою є рішення конкретної, більш вузької проблеми.

Прикладні дослідження – це такі дослідження, призначення яких реалізувати результати фундаментальних досліджень у практичній діяльності. Прикладні дослідження вирішують вузькоспеціальні теоретичні й практичні завдання.

Предмет прикладних досліджень окреслений вузькими рамками і спрямований саме на практичний результат. Прикладні дослідницькі роботи також підрозділяються на два види: телонічні, тобто, цільові й тематичні, або суб'єктивні.

За рівнем наукового пізнання розрізняють:

- емпіричне,
- експериментальне (або емпірично-експериментальне),
- теоретичне,
- комплексне (дослідження, що включає всі види досліджень).

Методи дослідження класифікуються методологами за різними ознаками:

- за рівнем пізнання: емпіричні й теоретичні;
- за точністю припущень: детерміністичні й стохастичні, або ймовірнісно-статистичні;
- за функціями, які вони здійснюють у пізнанні: методи систематизації, пояснення й прогнозування;
- від конкретної області дослідження: фізичні, біологічні, соціальні, технічні й т.п.

Загальнонаукові методи дослідження поділяють на три великі групи: методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння, вимір, експеримент, моніторинг); методи теоретичного дослідження (сходження від абстрактного до конкретного, ідеалізація, уявний експеримент, формалізація, аксіоматичний метод або дедуктивно-аксіоматичний); загальні методи, використовувані як на емпіричному, так і на теоретичному рівні дослідження

(абстрагування й конкретизація, аналіз, синтез, індукція, дедукція, абдукція, моделювання, аналогія, історичний і логічний методи, метод графів).

Крім вищезгаданих загальнонаукових методів дослідження в методології деяких наук виділяються й спеціальні методи. До них належать: морфологічний аналіз, синектика, метод Монте-Карло, метод найменших квадратів, тестування, моніторинг і т.д.

Спостереження, по визначенню у філософських словниках – це навмисне й цілеспрямоване сприйняття зовнішнього світу з метою вивчення і відшукування смислу в явищах. Спостереження вважається найбільш елементарним методом, що виступає, як правило, у якості одного зі складових у комплексі інших емпіричних методів. Можливості метода спостереження обмежені. Він дозволяє виявити лише зовнішні ознаки, зовнішні прояви фактів. Внутрішні процеси залишаються для спостереження недоступними.

До найпоширеніших методів пізнання, наукового дослідження належить і порівняння. Порівняння дозволяє визначити подібність і відмінність предметів і явищ, теорій, точок зору, виявити те спільне, що властиво двом або декільком об'єктам, а виявлення спільного є шаблоном на шляху до пізнання закономірностей і законів.

До порівняння, як методу пізнання, висуваються певні вимоги: порівнюватися повинні лише такі об'єкти і явища, між якими може існувати певна об'єктивна спільність; порівняння повинне здійснюватися за найбільш важливими, істотними ознаками. Для порівняння можна використовувати наступний алгоритм:

1. розглянути кожен досліджуваний об'єкт або явище окремо;
2. виокремити ознаки, за якими можна їх порівняти;
3. порівняти об'єкти або явища по всіх ознаках відносно одного об'єкта або явища;
4. визначити спільне;
5. визначити відмінності.

Експеримент визначається в деяких словниках як планомірно проведене спостереження; планомірна ізоляція, комбінація і варіювання умов з метою вивчення залежних від них явищ. Тим самим людина створює можливість спостережень, на основі яких складаються його знання про закономірності в спостережуваному явищі.

До загальнонаукових методів, використовуваних і для емпіричного, і для теоретичного дослідження, відносять абстрагування, аналіз, синтез, аналогію, індукцію, дедукцію, абдукцію, моделювання, історичний і логічний метод, метод графів.

Абстрагування. Сутність цього методу в уявному відволіканні від несуттєвих властивостей, ознак, зв'язків, відносин досліджуваних об'єктів й явищ й в одночасному виділенні, фіксуванні одного або декількох істотних сторін, властивостей об'єкта.

Аналіз передбачає роздроблення цілого на складові елементи, тобто виділення ознак предмету для вивчення їх окремо як частини єдиного цілого.

Аналіз і синтез виступають як плідні методи пізнання лише тоді, коли вони використовуються в тісній єдності. Для того щоб став можливим аналіз тієї або іншої речі, вона повинна бути зафіксована в нашій свідомості як деяке ціле, тобто попередньою умовою аналізу є цілісне, систематичне її сприйняття. І, навпаки, синтез можливий тоді, коли здійснений аналіз, коли виділені ті або інші сторони й елементи деякого цілого. Отже, синтез являє собою з'єднання отриманих при аналізі частин в єдине ціле.

Аналогія є засобом конкретизації думки. Зміст аналогії полягає в тім, щоб знаходити невідомі ознаки, опираючись на раніше придбані знання про інший, подібним з ним предмет або явище, переносити інформацію від одного предмета на інший на основі деякого співвідношення між ними.

Індукція – це спосіб міркування від більш приватних суджень до більш загального судження, в той час як дедукція – це спосіб міркування від загального судження до приватного, пізнання окремих фактів й явищ на підставі знання загальних законів і правил.

Абдукція - це міркування, що здійснюється на підставі інформації, що описує певні факти або дані й приводить до гіпотези.

Моделювання – особливий і досить універсальний метод наукового пізнання, що припускає вивчення об'єкта (оригіналу) шляхом створення й дослідження його копії (моделі), що заміщає оригінал з певних сторін, що цікавлять дослідника.

Історичний і логічний методи наукового пізнання використовуються тільки там, де так чи інакше предметом дослідження стає історія об'єкта. Логічний метод дослідження тісно пов'язаний з історичним, і він визначається як метод відтворення, реконструювання в мисленні, свідомості складного об'єкта, що розвивається (або, що розвивалося) у формі історичної теорії. На відміну від історичного методу, при логічному дослідженні об'єкта дослідник відволікається, абстрагується від всіх історичних випадків, окремих фактів, і з історії виокремлюється саме головне, визначальне, істотне.

Під час дослідження теми культурно-пізнавального туризму Парижа серед загальних методів було розглянуто:

- класифікація, зокрема, було розглянуто види культурно-пізнавального туризму, а також класифікація туристичних ресурсів столиці Парижа;
- узагальнення;
- аналіз і вивчення літератури, вітчизняної та іноземної;
- розгляд архівних джерел іноземних авторів за 1960-1990 рр.
- історичний метод, зокрема при дослідженні історичних етапів розвитку культурно-пізнавального туризму.

Серед емпіричних методів можна виокремити:

- порівняння, зокрема, порівняння різних популярних розважальних парків Європи з парками Парижа, найбільш відвідувані об'єкти культурно-пізнавального туризму в Парижі; також порівнювалась кількість туристів в столиці за період 2014-2018 рр., та кількість відвідувачів в період 2018-2020 рр.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПАРИЖА

2.1. Характеристика основних туристичних ресурсів міста

"Туристичні ресурси, – як зазначено у Законі України "Про туризм" – сукупність природно-кліматичних, оздоровчих, історико-культурних, пізнавальних та соціально-побутових ресурсів відповідної території, які задовольняють різноманітні потреби туриста" [1].

З точки зору рекреаційної географії до туристичних ресурсів відносять природні та антропогенні геосистеми, тіла й явища природи, артефакти, що володіють комфортними властивостями і споживчою вартістю для рекреаційної діяльності, можуть бути використані для організації відпочинку й оздоровлення визначеного контингенту людей у певний час за допомогою конкретної технології і за певних матеріальних можливостей.

Сутність туристичних ресурсів полягає в тому, що вони слугують основою для формування туристичного продукту та його пропозиції. Загалом туристичними ресурсами вважається все, що можна використовувати в конкретному районі для організації туристичної діяльності та залучення туристів.

У науковій літературі пропонується декілька підходів до класифікації туристичних ресурсів. Найбільшого поширення набули класифікації польського економіста М. Труаси [9] і французького економіста П. Дефера [9].

В основу класифікації М. Труаси покладено поділ туристичних ресурсів на створені й не створені працею людини. Він виокремлює такі три групи туристичних ресурсів:

1. Природні туристичні ресурси, що визначаються як "потенційний туристичний капітал", до них належать клімат, повітря, пейзаж, моря, озера, ріки, гори, ліси тощо. Ці туристичні ресурси можна визначити як природно-кліматичні. Особливістю природних ресурсів є те, що вони не відновлюються в

міру споживання чи відновлюються десятиліттями або навіть сторіччями, як, наприклад, ліси.

2. Туристичні ресурси, створені працею людини, тобто архітектурні споруди, пам'ятники, твори мистецтва тощо. Це об'єкти показу чи екскурсій.

3. Додаткові туристичні ресурси, створені працею людини для надання послуг — інфраструктура району, всі підприємства, призначені для прийому та обслуговування туристів. Такі ресурси можна назвати ще економічними зручностями подорожі, вони слугують підставою для оцінювання розвиненості сфери послуг для прийому й обслуговування туристів. Наприклад, у деяких європейських країнах дедалі більшого поширення набувають спеціальні гастрономічні тури.

Природні ресурси за призначенням багатofункціональні, їх використання з туристично-рекреаційною метою пов'язане не лише із природними властивостями, закладеними в будові, а й з економічною доцільністю експлуатації. Наприклад, мінеральні лікувальні води можна використовувати з лікувально-оздоровчою метою лише у тому випадку, якщо їх мінеральний склад, за визначенням спеціалістів, відповідає певним лікувально-оздоровчим стандартам і якщо визначені запаси вод економічно вигідно використовувати.

Значна роль у розвитку туризму країни належить природним рекреаційним ресурсам, які є основою для розвитку рекреаційного туризму, зокрема, таких його різновидів як пляжно-відпочинковий, гірськолижний, лікувально-оздоровчий туризм. Природні рекреаційні ресурси Франції надзвичайно різноманітні і саме вони визначають рекреаційну спеціалізацію країни.

Недалеко від Парижу розташовані такі лісові масиви, як Булонський ліс, Венсенський ліс та ліс Фонтенбло, на території яких прокладені велосипедні доріжки, доріжки для верхової їзди та численні пішохідні стежини. Ліс Фонтенбло, завдяки різноманітному рельєфу користується особливою популярністю у скалолазів.

Однак, Париж є містом з невеликою кількістю природних ресурсів. Як відомо, це місто вирізняється високим рівнем забезпеченості культурно-історичними ресурсами або ж антропогенними.

Історико-культурні туристичні ресурси – це сукупність пам'яток матеріальної та духовної культури, які створені в процесі історичного розвитку суспільства на певній території, мають пізнавальну цінність і можуть бути використані для туристичної діяльності. Такі об'єкти приваблюють туристів незалежно від сезону, пори року, що активно впливає на стан розвитку туризму.

Пам'ятки історії – це меморіальні пам'ятки, пов'язані з історичними подіями, національно-визвольними змаганнями, війнами, бойовими традиціями, та пам'ятники учасникам історичних подій, національно-визвольних змагань і війн, а також відомим діячам історії.

Архітектурні пам'ятки та пам'ятки містобудування структуризуються на архітектурні ансамблі, пам'ятники оборонного будівництва, сакральні споруди, народної архітектури, громадські споруди, палацо-паркові ансамблі й сучасні пам'ятки архітектури.

Паризький регіон з його надзвичайно багатою історією є домівкою п'яти об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та численних архітектурних пам'ятників – палаців, замків, величних готичних соборів, фортець, а також парків розваг, музеїв та галерей.

Париж є лідером за кількістю культурних установ Франції, лише музеїв у цьому місті понад 300, а також 48 театрів та концертних залів, римсько-католицьких та інших соборів.

На відміну від М. Труаси, П. Дефер не відносить до туристичних ресурсів підприємства з прийому й обслуговування туристів. На нашу думку, такий підхід можна мотивувати тим, що ці підприємства лише дають змогу використовувати туристичні ресурси, але самі по собі не можуть служити метою туристичної подорожі.

П. Дефер поділяє всі туристичні ресурси на чотири групи: гідром, фітом, літом й антропом.

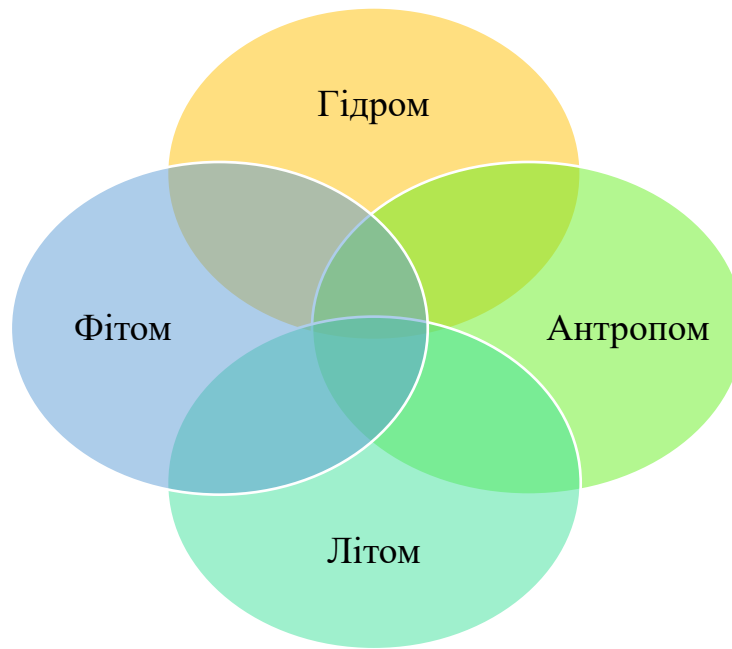

Рис. 2.1 Види туристичних ресурсів (складено за даними [9])

Гідром – усі туристичні ресурси, до складу яких входить вода: озера, ріки, морські узбережжя, сніжні рівнини і льодовики, джерела мінеральних вод, гідроелектростанції. Наприклад, у Франції – це Лазурне узбережжя.

Фітом – природні туристичні ресурси, до складу яких входить земля. Ці ресурси можуть бути двох типів: створені самою природою (ліси, гори, скелі, вулкани, мальовничі панорами), і ті, що є результатом людської праці (національні парки, сади). Наприклад, до цієї групи належить парк у Версалі у Франції.

Літом – все, що створено працею людини і викликає інтерес туристів або само по собі, або завдяки своєму призначенню: це не лише пам'ятники архітектури і минулих цивілізацій, а й прості помешкання, що характеризують життя і побут людей, наприклад, етнографічні села чи музеї під відкритим небом.

До літома належать сучасні будівлі: мости, аеропорти, урядові будинки, спортивні споруди, університети, палаци конгресів, сучасні ділові чи житлові квартали, акваріуми, морські обсерваторії тощо. Прикладом є діловий район Дефанс чи Центр Помпиду в Парижі.

Антропом охоплює всі види людської діяльності, які можуть викликати інтерес туристів, незалежно від оточення. Елементами антропома є сама людина, її життя, погляди та звичаї; стародавні види людської діяльності, що зникають чи можуть зникнути, зокрема, народні промисли, національні народні свята, фольклор, національні костюми і національна музика. Водночас до антропома можна віднести промислові й сільськогосподарські підприємства, а також навчальні заклади і соціально-побутові об'єкти, наприклад, виноградники в провінціях Шампань чи Коньяк у Франції, свято квітів у Ніцці.

2.2. Культурно-пізнавальні об'єкти Парижа

Париж – місто з численними пам'ятками, як природними, так і історико-культурними. Столиця багата на різноманітні туристичні ресурси, в особливості архітектурні, історичні та культурні.

Однією з найвідвідуваніших пам'яток у світі є Ейфелева вежа (рис. А.1.), головний атрибут і символ французької столиці. Також вона може бути відома під іменем «300-метрова вежа», як її називав її конструктор Густав Ейфель, або ж як її прозвали в народі – «Залізна пані». Вежа вважається однією з найбільш розпізнаваних структур на нашій планеті. Ейфелева вежа була побудована протягом двох років, у 1887 – 1889 для Виставки Universelle, і, як передбачалося, повинна була бути демонтована після неї. Вона була зведена як тимчасова споруда з метою ознаменування століття з дня початку Великої Французької революції. Однак, жителям і також гостям Парижа вона до такої міри сподобалася, що вони прийняли рішення залишити її, і тепер це найбільш популярна пам'ятка в Парижі.

Ще одним визначним об'єктом міста є Нотр-дам-де-Парі (рис. А.2.) або ж Собор Паризької Богоматері, присвячений Святій Діві Марії, матері Ісуса Христа. Він вважається одним з найкращих прикладів готичної культури Франції. Собор є визначною пам'яткою столиці, і місцем збору мільйону туристів з усього світу.

Однак, пожежа 15 квітня 2019 року, завдала не малий збиток величній споруді та столиці, адже через це на деякий час припинився потік туристів у собор. Під галереєю королів знаходяться три портали. Портал Святої Анни – це портал на західному фасаді праворуч. Він був встановлений близько 1200 до двох інших порталів фасаду. У його центрі знаходиться чудова Діва з Дитиною в романському стилі, з усіма витонченими та безтурботними характеристиками величних Дів. Вона спостерігає за нами та показує нам Дитину, яка благословляє нас, оскільки вони обидва заохочують нас увійти до собору, щоб замислитись і помолитися. Портал Богородиці знаходиться з лівого боку західного фасаду. Він був побудований у 1210-х – 1220-х роках після Порталу святої Анни, але трохи раніше, ніж Портал Страшного суду.

Згідно з церковною традицією, вона зображує смерть Марії, її вознесіння на небо та її коронацію як Цариця Небесної. Портал Страшного суду – це центральний портал західного фасаду, який був побудований у 1220-ті та 1230-і роки, одразу після двох інших порталів фасаду. Він являє Страшний суд, як описано в Євангелії святого Матвія.

Базиліка Сакре-Кер («базиліка Святого Серця») (рис. А.3.) – храм Парижа, який розташовується на пагорбі Монмартр, найвищої точки міста. Ця архітектурна споруда була виконана у римсько-візантійському стилі архітектором Полем Абаді. На відміну від церков середньовіччя (наприклад, готичного стилю Нотр-Даму де Парі – 1163–1240), стиль цього храму був натхненний такими моделями, як Собор Святої Софії в Константинополі або навіть Собор Святого Марка в Венеції. Внутрішня архітектура, також виконана у романо-візантійському стилі, сприяє створенню в цьому «Будинку Божому» атмосфери гармонії та спокою. З вершини пагорба Монмартра, куди ведуть високі та широкі сходи, відкривається панорама столиці та в ясну погоду краєвид на відстань аж до 40 км.

Тріумфальна арка Парижа (рис. А.4.) – місце пам'яті, вшанування перемог видатного полководця Наполеона Бонапарта і його армії. На арці містяться написи, що розповідають нам про найбільші битви імператора, а

також список французьких військових діячів, що служили своїй країні. Нагорі споруда має оглядовий майданчик, яку відвідують тисячі туристи кожного дня. Також всередині арки є невеличкий музей, відвідавши який ви зможете дізнатися історію будівництва арки.

Не менш відомою є Паризька Велика арка Дефанс (рис. А.5.), або ж за офіційною назвою – Велика арка Братерства. Виняткова в своєму роді арка знаходиться в сучасному діловому та житловому кварталі Ля Дефанс. Її особливість полягає в тому, що арка була збудована як ідеальний куб, який в середині наповнений пустотою. Проект арки був розроблений архітектором з Данії Йоханом Отто фон Спрекельсом, але остаточно арка була добудована у 1989 році, вже після його смерті. Якщо порівнювати знамениту Тріумфальну арку, то вона є символом військових здобутків, в той час як арка Дефанс була сконструйована, як символ торжества гуманістичних понять.

Будинок Інвалідів (рис. А.6.) – є пам'яткою військової історії Франції і розташовується у сьомому окрузі Парижа. Це комплекс будівель і він містить в собі Музей армії, Музей планів та рельєфів, Музей сучасної історії, а також місця поховання визначних військовиків Франції, включаючи Наполеона. Музей армії входить в число найбільших у світі музеїв мистецтва та військової історії. Його розташування на території історичного військового пам'ятника, яким є Будинок Інвалідів, надає йому унікальний характер. Лише деякі військові музеї можуть похвалитися таким розмаїттям експонатів з таким широким хронологічним охопленням.

Ще одним досить впізнаваним об'єктом історії та культури Парижа є Пантеон (рис. А.7.). Ця пам'ятка була побудована у XVIII столітті як церква святої Женеви, покровительці Парижа, але пізніше стала усипальницею видатних письменників, вчених та інших всесвітньо знакових діячів Франції. В ній поховані такі відомі особи як Вольтер, Віктор Гюго, Марія Склодовська-Кюрі, Жан-Жак Руссо та ін.

Палац Версаль (рис. А.8.) – колишня резиденція французьких королів. Цей палац є пам'яткою неабиякого значення. Побудований він був в стилі

класицизму у 1661-1710 рр. і над будівництвом комплексу разом із садами працювали найкращі французькі архітектори свого часу – Луї Ле Во, Андре Ленотр, Франсуа д'Орбе, Жюль Ардуен-Мансар, Габріель та ін. Ансамбль Версаля був вираженням ідей тотальної монархії, в той час як палацовий комплекс був вираженням могутності, багатства, а також величі нової Франції в епоху абсолютної монархії. Сади Версаля, з великою кількістю фонтанів, також заслуговують окремої уваги. Сьогодні комплекс Версальського замку входить до списку Світової спадщини ЮНЕСКО.

Париж славиться своїми парками й садами, які окрім рекреаційної функції мають неабияке історичне й культурне значення. Два найстарші та найвідоміші сади в центрі Парижа — це сад Тюїльрі і Люксембурзький сад, являються визначними пам'ятками Парижа.

Сад Тюїльрі (рис. А.9.) був створений у XVI столітті, на березі річки Сени неподалік від Лувра, це палацовий сад, що існує і досі. Він відноситься до одного з найстаріших та популярних місць столиці. На його території розташовано не мала кількість пам'яток, зі своєю оригінальною історією. Зона нинішнього саду була розбита на місці, де раніше видобували глину для виробництва черепиці, що на французькому звучить як тюіль. Саме так і сформувалась назва замку і саду Тюїльрі.

Люксембурзький сад (рис. А.10.), на лівому березі річки, в минулому належав приватному замку, і був побудований для Марії Медічі в 1625 році. Прототипом замку і саду послужив Флоренційський Палаццо Пітті, в якому виросла Марія Медічі. Парк є популярним місцем відпочинку парижан, студентів та місцевих спортсменів, адже він надає можливість для проведення дозвілля та занять спортом. Для дітей тут побудовані ляльковий театр мініатюр з каменю, маленька дитяча карусель, ігровий майданчик. Крім цього є тенісні корти та баскетбольні майданчики, а також майданчик для французької гри же-де-пом (нинішній теніс).

Сад Альберта Кана (рис. А.11.) є найбільш різноманітним та цікавим садом Парижа і недарма. Тут є кілька секцій, кожна з яких зроблена в різних

стилях. Найбільш популярними є англійська, японська, американська та французька секції. Роботу зі створення свого саду автор Альбер Кан почав ще в 1895 році. Кан вірив у мир, мріяв про порозуміння між різними націями та хотів гармонії між цивілізаціями, і саме це відбилось в його саді, який зображає його погляди.

Якщо ж говорити про парки, то найвідомішими та найвпізнаванішими є Марсове поле (рис. А.12.) та парк Сен-Клу (рис. А.13) — улюблені місця відпочинку парижан і жителів Іль-де-Франса. На Марсовому полі регулярно проводяться патріотичні, і не тільки, святкування, в тому числі і всесвітні виставки. На території парку Сен-Клу також проводяться різноманітні культурні заходи, в тому числі і музичний фестиваль і покази старовинних автомобілів. Не менш відомими є Квітковий парк у Парижі та Парк Багатель, які знаходяться на території Паризького ботанічного саду.

Парк Багатель (рис. А.14.) більше схожий на ботанічний сад, адже в ньому знаходяться понад 10000 трояндових кущів. Крім того, там є замок Багатель, оранжерея, ставок і армія лебедів і павичів. Розташовується він в Булонському лісі. Парк був задуманий і створений в англо-китайському стилі, який був досить популярний в ту епоху (XVIII ст.), після появи в Європі зображень китайських пагод.

Ще одним популярним серед парижан та туристів є парк Бют-Шомон (рис. А.15.). Цей величезний парк розташовується на північній височині Парижа. Його відкриття відбулось ще в 1867 році під час правління Наполеона III. Він був створений в англійському стилі, і імітує гірські пейзажі: скелі, стрімчаки, водоспади, печери, палацово-паркові ансамблі, галявини. У парку також є міст, спроектований Гюставом Ейфелем, архітектором знаменитої вежі

Величезне різноманіття пам'яток, як історико-культурних, так і природних в Парижі є головною принадою столиці та викликає неабиякий інтерес у туристів, що і робить це місто одним з найпопулярніших та найвідвідуваніших у світі.

2.3. Паризький Діснейленд як центр розвитку міжнародного туризму

Популярність тематичних парків як місця відпочинку у світі зростає з кожним роком, і у Франції парки розваг знаходяться на високому рівні розвитку.

Тематичні парки – місця для розваг, відпочинку, уявлення, пізнання та гри, засновані на певних критеріях і диференціації їх від інших парків і рекреаційних зон. Чіткого визначення тематичного парку довгий час не існувало. Тематичні парки – це рекреаційні зони, але вони повинні [16]:

- мати тематичну ідентичність;
- мати дві або більше тематичні зони;
- бути організованими в замкнутому просторі та з контрольованим доступом;
- мати великий потенціал для залучення сімей;
- містити достатньо атракціонів для відвідування від п'яти до семи годин;
- мати комерційну основу;
- надавати послуги високої якості;
- мати централізоване керування виробничого і споживчого процесів.

Тематичні парки на сьогоднішній день пропонують відвідувачам широкий спектр послуг, які становлять значну долю загального прибутку тематичних парків. Наприклад, приблизно 55–60% доходів тематичного парку генерується від продажу квитків, 25–30% генерується від послуг харчування, продажу їжі та напоїв, продажу сувенірів та інших витрат відвідувачів. Тематичні парки також генерують 10–20% своїх доходів від ліцензування, спонсорства та зборів від проведення спеціальних заходів [16].

У 2014 р. витрати тематичних парків оцінювалися приблизно в 39,8 млрд. доларів [3]. Відвідування тематичних парків за останні п'ять років зростають на 3,7% щорічно. Із новими парками, новими атракціонами,

новими готелями і постійними інвестиціями прогнозується зростання відвідувачів тематичних парків на 4,4% щорічно в найближчі п'ять років, із 957 млн. у 2014 р. до 1,2 млрд. у 2019 р. [10].

Аналізуючи ринок тематичних парків Європи (табл. 2.3.), можна зробити висновок, що найбільш відвідуваним парком є Діснейленд у Парижі, який у 2018 р. прийняв 9,8 млн. осіб., а разом з парком «Волт Дісней Студіо», що розташований поряд із Діснейлендом, який в 2018 році відвідало майже 5,3 млн. осіб, це дає змогу усвідомити потенціал попиту на послуги тематичних парків.

Таблиця 2.3

Рейтинг розважальних та тематичних парків Європи

Назва	Відвідуваність за 2018 р.	Відвідуваність за 2019 р.	Зміна (%)
1. Парк Дісней, Марне-Ла-Вале, Франція	9,843,000	9,745,000	-1.0%
2. Європа-Парк, Руст, Німеччина	5,720,000	5,750,000	+0.5%
3. Ефтелінг, Катсгефель, Нідерланди	5,350,000	5,260,000	-1.7%
4. Парк «Волт Дісней Студіо», Марне-Ла-Вале, Франція	5,245,000	5,298,000	-1.0%
5. Парк Тіволі, Копенгаген, Данія	4,850,000	4,581,000	-5.5%

Продовження таблиці

6. Портавентура, Салоу, Іспанія	3,650,000	3,750,000	+2.7%
7. Лісеберг, Гетеборг, Швеція	3,055,000	2,950,000	-3.4%
8. Гардаленд, Кастельнуово- дель-Гарда, Італія	2,900,000	2,920,000	+0.7%
9. Леголенд, Віндзор, Великобританія	2,315,000	2,430,000	+ 5.0%
10. Парк Астерікс, Париж, Франція	2,174,000	2,326,000	+7.0%

Табл. 2.3 (складено за даними [31])

Тематичні парки сьогодні є одними з найбільш популярних DESTИНАЦІЙ для туристів, і часто є основною метою подорожі. Під час створення тематичного парку необхідно спиратися на можливості регіону, а саме його матеріально-технічну базу, можливість отримання інвестицій, також потрібно визначити рентабельність тематичного парку та його цільову аудиторію.

Популярність Діснейленду в Парижі обумовлена багатьма факторами: по-перше, розташування парку дає змогу легко дібратись з багатьох великих європейських міст, або ж з самого Парижа, використовуючи метро.

По-друге, парк має особливу тематику, на відміну від інших парків розваг, основною концепцією Діснейленду є орієнтація на фільми та мультфільми студії Волта Діснея. Кожен атракціон, магазин та ресторан створений в спеціальному стилі та кольоровій гамі, щоб відображати той чи інший мультфільм або ж фільм. Крім того, магічну атмосферу

доповнюють наймані актори в костюмах героїв студії Діснея, яких можна зустріти на кожному кроці. Для туристів з Європи парк Діснея в Парижі є гарною альтернативною парку в США. Паризький Діснейленд є значно дешевшим для відвідування, ніж парки Діснея в Сполучених Штатах [32].

Саме такий досвід створення та розвитку тематичного парку може перейняти Україна. Це сприятиме збільшенню потоків туристів до країни та просуватиме Україну на міжнародному туристичному ринку. На жаль, на даний час в Україні не існує таких тематичних парків, які б відповідали рівню світових стандартів. Для створення тематичного парку в Україні необхідно приділити увагу інвестиціям, пошуку території, визначення головної тематики парку та визначити цільову аудиторію, а також не забувати використовувати новітні технології.

РОЗДІЛ 3. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В ПАРИЖІ

3.1. Сучасний стан культурно-пізнавального туризму Парижа

Франція є першим туристичним напрямком у світі. У 2018 році країни відвідали 89,4 млн іноземних туристів. Дана цифра перевищила показник 2017 року (86,9 млн. осіб) на майже 3% і показник 2014 року на 6%. Туризм є ключовим сектором французької економіки. На даному графіку ми можемо побачити динаміку відвідувань Франції протягом 2014-2018 рр.:

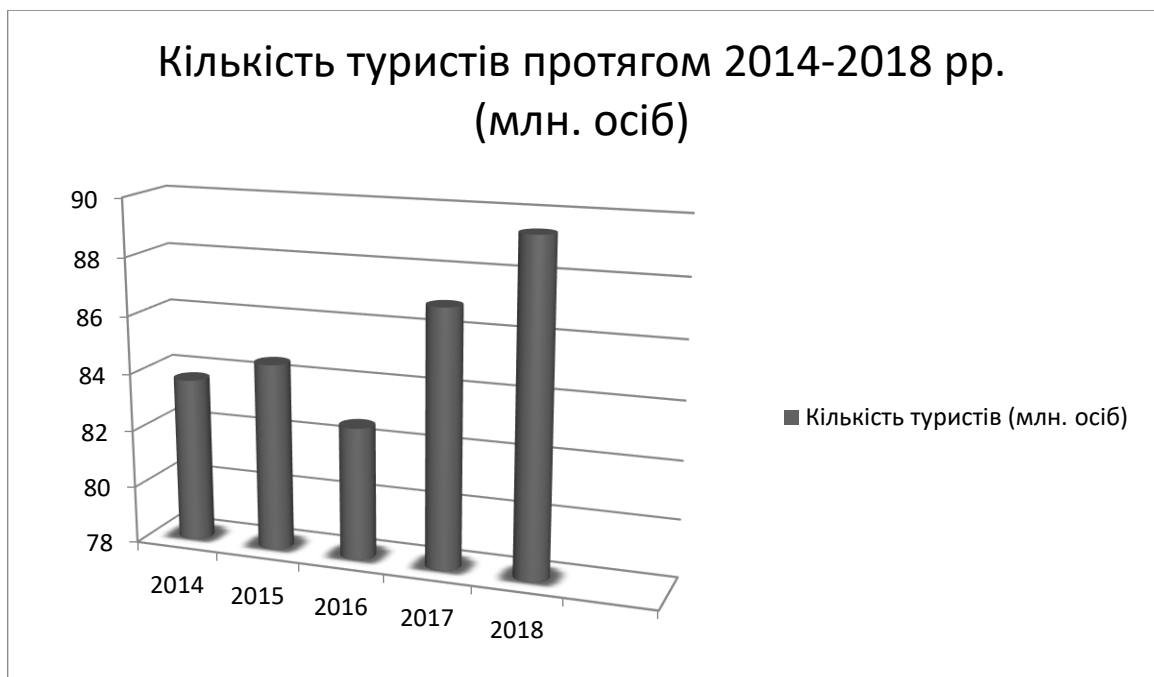

Рис. 3.1 (складено за даними [33])

Відповідно до матеріалів Національного інституту статистики та економічних досліджень Франції [34], а також Міністерства Європи та закордонних справ Франції [33], майже 92% іноземних туристів, які приїжджають у Францію щороку, зацікавлені саме культурним компонентом подорожі. Так, наприклад, у 2018 році Францію відвідали 89,4 млн. туристів, з них – 91,9%, а саме 81,9 млн. осіб основною метою подорожі мали

ознайомлення з культурою країни [34]. У порівнянні з 2017 роком, коли країну відвідало 86,8 млн. туристів [33], з них культурні цілі переслідували 82,8 млн. осіб, тобто [34], 95% туристів. Тим самим, на культурний туризм приходиться не менш ніж 90% туристичного попиту.

Ресурси культурного туризму столиці Франції, Парижа – 134 музеї, 48 театрів і концертних залів, римокатолицькі та інші собори. Перелік найбільш відвідуваних об'єктів культурно-пізнавального туризму Франції та показники їх відвідувань представлено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Найбільш відвідувані об'єкти культурно-пізнавального туризму в Парижі

Назва об'єкта	Розташування	Ціна квитка	Статистика відвідувань за 2018 р. (млн. осіб)
Діснейленд	Марн-ла-Вале Шессі, Іль-де-Франс	Від 80 євро	15
Собор Паризької Богоматері	Париж, Іль-де-Франс	Безкоштовно	13,5
Базиліка Сакре-Кер	Париж, Іль-де-Франс	Безкоштовно	10,5
Лувр	Париж, Іль-де-Франс	10 євро	8,5
Ейфелева вежа	Париж, Іль-де-Франс	12 євро	7

Таблиця 3.1 (побудовано за даними [35])

Як можна побачити найбільш популярними визначними пам'ятками Парижа є Ейфелева вежа, бібліка Сакре-Кер, а також Триумфальна арка, розташована в кінці Єлійсейських полів, яка вважається однією з найвідоміших у світі торгових проспектів. Іншим джерелом паризької гордості та туристичного інтересу є жвава культурна та художня сцена столиці з її багатьма

музеями. Але, в першу чергу це архетипний Лувр, колишній королівський палац, перетворений на музей, де експонується мистецтво передісторії до 21 століття, який приваблює найбільше туристів. До десяти мільйонів записів на рік роблять найвідвідуванішим музеєм мистецтв не тільки в країні, а й у світі.

Нотр-Дам де Парі був найбільш відвідуваною культурною туристичною пам'яткою міста, однак, всесвітньо відомий середньовічний собор отримав серйозні пошкодження, коли його дах загорівся у квітні 2019 року, і він, згідно з офіційними заявами більше не відкриється для публіки, принаймні, до 2025 року.

Туризм у Парижі є основним джерелом доходу. Однак, пандемія, викликана вірусом Covid-19, сильно вплинула на туристичну галузь у 2020 році. За даними джерела [36], загальна кількість туристів, які прибули до Парижа, у 2020 році склала 7,28 мільйона осіб, що є значним зниженням порівняно з попередніми роками (майже на 30% у порівнянні з 2019 р.).

Нижче можна побачити діаграму, що показує кількість відвідувачів столиці у період з 2018 по 2020 роки.

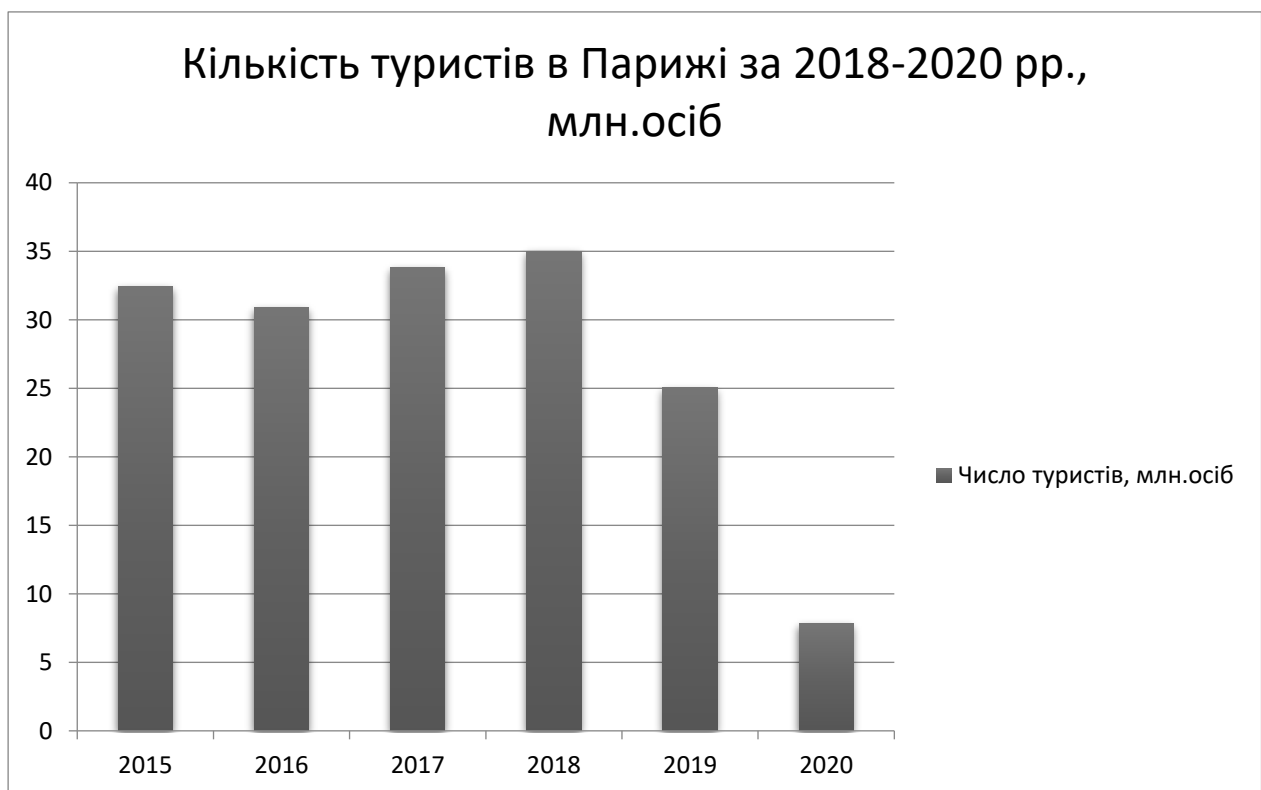

Рис. 3.1.2 (складено за даними [36])

Багато закладів французької туристичної індустрії були змушені закрити свої двері для публіки на тривалий період часу в 2020 році [16]. Це призвело до значного скорочення персоналу, і багато компаній були змушені скоротити кількість працівників. Таким чином, у 2020 році кількість пропозицій щодо роботи у туристичному секторі Франції зменшилася [39], причому сезонна робота особливо постраждала від пандемії. Між тим, сектор розміщення у Франції зіткнувся з майже повною відсутністю міжнародного туризму.

Перспективи туристичного сектору залишаються дуже невизначеними. Пандемія коронавірусу продовжує сильно вражати, і очікувалось, до кінця 2020 року міжнародний туризм зменшився приблизно на 80% [38]. Внутрішній туризм допомагав пом'якшити удар від наслідків пандемії, принаймні частково, і уряди вживали негайних заходів для відновлення туристичної сфери.

Одним із таких заходів став великий пакет стимулів для готелів, ресторанів та інших підприємств туристичної індустрії в розмірі 19,4 мільярда доларів (18 мільярдів євро), який у травні 2020 р. оголосив прем'єр-міністр Франції Едуар Філіп. Пакет, який отримав назву «План Маршалла» для туристичної індустрії, включає фонд солідарності до кінця 2020 року: більше коштів для більших державних позик бізнесу і продовження оплачуваного державою часткового безробіття для працівників до тих пір, поки компанії змушені залишатися закритими [38].

Крім того, уряд надає фінансову допомогу багатьом туристичним компаніям, що постраждали під час пандемії Covid-19, а саме:

- звільнення від соціальних платежів роботодавця – допомагає компаніям щодо виплати заробітної плати. Звільнення було отримано до кінця грудня 2020 року.
- були послаблені умови фонду солідарності. Залишився один критерій для його отримання: компанія з менш ніж 50 співробітниками або холдинг до 50 співробітників. Наданий фонд солідарності зріс до 10 000 євро на місяць.

На додаток до цієї фінансової допомоги від уряду, є нові послуги, які впроваджують безпосередньо туристичні профспілки, як наприклад Les Entreprises du Voyage. Серед них психологічна допомога, щоб допомогти компаніям та їхнім співробітникам пережити цей дуже складний період [18].

Протягом перших 6 місяців року Париж прийняв понад 5 мільйонів туристів, тобто кількість туристів зменшилася на 3,3 мільйона порівняно з першим півріччям 2020 року. Ці туристи принесли майже 2 мільярди євро (що у першій половині 2020 року становило 1,5 мільярда євро).

Таким чином, кількість туристів у першому півріччі 2021 року залишилася нижчою (-39%), ніж у першому півріччі 2020 року.

З іншого боку, літній сезон (з червня по серпень) дав обнадійливі сигнали щодо повернення туристів до Парижа. Кількість туристів за цей період зросла на 47% порівняно з аналогічним періодом 2020 року.

Нарешті, перспективи від сьогодні до наступного року викликають впевненість і свідчать про готовність туристів повертатися поступово.

3.2. Вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на розвиток культурно-пізнавального туризму в Парижі

На розвиток туризму впливає дія багатьох зовнішніх та внутрішніх факторів, або ж екзогенних та ендогенних.

Професорка О. О. Комліченко виділяє такі групи внутрішніх факторів, що мають вплив на розвиток туристичної галузі: політичні, соціально-демографічні, фінансово-економічні та науково-технічні [6].

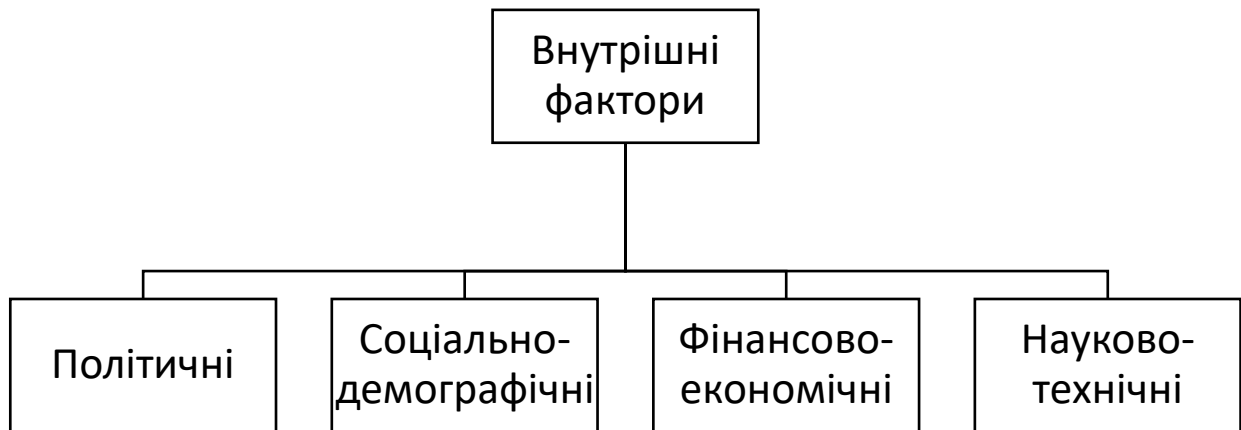

Рис. 3.2 (складено за даними [6])

Серед політичних факторів можна виділити історичний аспект Франції як важливої європейської держави, що зробила великий внесок у розвиток європейського континенту. Одним із головних напрямів політики Франції, з періоду холодної війни став євроцентризм [7]. За цей час Франція перейшла від офіційної багатопартійності до фактично двопартійної системи, що забезпечує стабільність політичного ладу.

Франція відіграла важливу роль у створенні багатьох проєктів, зокрема загальної сільськогосподарської політики, валютного союзу та Маастрихтського договору, що і призвів до утворення власне Європейського союзу. Результатом політики стало розширення впливу країни в європейських організаціях.

Однак і в цьому плані країна стикається з певними проблемами. В першу чергу, це загроза терористичних атак, яка негативно впливає на привабливість образу Франції за кордоном. Ця проблема стала більш відомою після численних терактів в Парижі і Ніцці в листопаді 2015 року та липні 2016 року, а також страйків жовтих жилетів. Беззаперечно, такі терористичні атаки впливають одразу на два фактори розвитку культурного потенціалу країни: по-перше, вони знижують одержуваний прибуток від культурного туризму, а по-друге, негативно діють на образ Франції в інших країнах.

Фінансово-економічні фактори. Франція з її столицею Парижем займає провідне місце у світовій економіці. Країна входить до десятки країн світу з

провідною економікою. За обсягами ВВП (2,8 трлн дол. у 2014 р.) французька економіка є другою в Європі, після Німеччини, і шоста у світі. На долю країни припадає близько 4% світового ВВП.

Також, Франція займає активну роль в Організації економічного співробітництва та розвитку. Франція є одним з провідних експортерів світу і займає шосте місце у світі [11]. За індексом глобальної конкурентоспроможності Франція посідає 21-ше місце у світі, причому за розвитком інфраструктури – 7-ме, інновацій – 17-те, за ефективністю товарних ринків – 31-ше, за розвитком фінансових ринків – 3-ше, а за ефективністю ринку праці лише 51-ше місце [14]. Однак, економіка країни все ж деякі характерні проблеми, серед яких виділяють націленість експорту на Європу, сувору податкову політику, що іноді залякую потенційних інвесторів, а також дефіцит бюджету, державний борг та інші [5].

Серед науково-технічних факторів важливими є використання сучасних інформаційних технологій в туристичній сфері. В останній час Франція під час маркетингової діяльності та брендингу міста Парижа звертає свою увагу на соціальні мережі, мобільні додатки та інтернет-сайти для поширення свого туристичного продукту.

Соціально-демографічні фактори. Станом на 1 січня 2020 року, населення Франції становило 67 млн. чоловік, а Парижа – 2,161 млн. Столиця є найгустонаселенішим районом Франції з середньою щільністю населення 20 433 осіб/км². Крім того, французи не користуються словом «національна меншина» і навіть «національність» в тому сенсі, в якому це розуміємо ми. Тим самим, офіційної статистики етнічності у Франції немає. Мінімальна заробітна плата за місяць 2010 року становила – 1340,77 євро. За середнім рівнем заробітніх плат лідером є Паризький район – 27 тис. євро в рік, в той час як в інших районах ціна коливається від 18 до 20 тис. євро в рік.

До зовнішніх факторів культурного потенціалу Парижа належить забезпеченість ресурсами культурного туризму, координація і управління

діяльністю в туризмі. Важливе значення має культурна спадщина країни та столиці.

Франція займає 4-те місце в світі, і поступається тільки Італії, Китаю та Іспанії, за кількістю об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Франція володіє багатою культурно-історичною спадщиною. За даними Maison de la France (Офіційного туристичного центру Франції), країна налічує 40 тис. культурних пам'яток, з яких 10 тис. замків, абатств і маєтків, 6 тис. музеїв, а кожного року проводяться майже 1 тис. фестивалів. Насиченість країни соборами, фортецями, монастирями, палацами, а також різноманітними музеями є одна з найвищих в світі. Ці споруди майже не зазнали руйнувань під час воїн у ХХ ст. Список об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО налічує у країні 35 об'єктів. Задля охорони культурної спадщини держава витрачає великі кошти. Франція має гарно розвинену інфраструктуру, що включає транспорт, заклади харчування, готелі, а також організацію турів, забезпеченість інформацією, картами, сувенірами тощо. В останній час все більшого значення мають об'єкти проведення різноманітних бізнес зустрічей, конференцій, нарад, симпозіумів, а також індустрія розваг [37]. Крім того, країна приваблює не тільки своєю культурою, а й стилем життя, а саме елегантністю та витонченістю.

3.3. Культурно-пізнавальний квест-тур у Парижі

Париж є одним із найпопулярніших та найпривабливіших напрямків у світі. Його туристична привабливість пояснюється великим числом історико-культурних пам'яток, різноманітним пейзажів та рівнем обслуговування туристів. В нинішніх умовах культурно-пізнавальний туризм є одним з найпопулярніших видів туризму і приваблює все більше людей різного віку, які хочуть отримати нові враження та знання.

З огляду на все вищесказане було розроблено молодіжний 5-ти денний квест-тур у Парижі. Програма туру «Квест-тур у Парижі» представлена у вигляді таблиці нижче:

Тривалість	Програма туру
День 1	<p>Зустріч групи біля аеропорта Шарля де Голя в Парижі. Трансфер до готелю Comfort Hotel Davout Nation Paris 20.</p> <p>Збір групи о 14:00 в холі готелю. Відправлення автобусом на безкоштовну оглядову екскурсію по Парижу.</p> <p>Оглядова екскурсія по Парижу на електросамокатах. Маршрут: Ейфелева вежа, Трокадеро, Великий та малий палаці, Мост Олександра III, Конкорд (Площа Згоди), Лувр, Нотр-Дам, Люксембурзький сад.</p> <p>Фото зупинки на кожному з вказаних місць.</p> <p>Вільний час.</p>
День 2	<p>Сніданок в готелі.</p> <p>На початку туру ви отримаєте унікальний шифр, в якому буде зашифровано фінальне послання та розгадка всього КВЕСТУ!</p> <p>Щоб його дізнатись, потрібно буде пройти всі етапи, розгадати всі таємниці та виконати завдання.</p> <p>Не хвилюйтеся, завдання будуть не складні, а радше цікаві.</p> <p>У процесі виконання, ви ознайомитеся з усіма найцікавішими місцями Парижа та відвідаєте основні визначні пам'ятки.</p> <p>Квест-екскурсія «Культура та архітектура Монмартру».</p> <p>Отримавши завдання ви вирушите по наймальовничіших місцях Монмартру його виконувати: Мулен Руж, кафе Два млини (де працювала Амелі, героїня відомого французького фільму «Амелі»), Стіна Любові, безліч сувенірних та вінтажних магазинчиків, і, звичайно, базиліка Сакре-Кер!</p> <p>Під час екскурсії ви перевірите свою ерудицію та спробуєте відгадати 10 загадок, пов'язаних з містом, крім того під час квесту ви відвідаєте різні культурні місця столиці та дізнаєтесь цікаві історичні факти.</p>

Продовження таблиці

День 3	<p>Сніданок в готелі.</p> <p>Збір групи о 9:00 в холі готелю. Відправлення на пізнавальну квест-екскурсію в Діснейленд.</p> <p>Під час вашого перебування в одному з найцікавіших розважальних парків Європи ви не тільки покатаєтесь на атракціонах та зустрінете героїв Діснею, а й пройдете квест використовуючи свої смартфони. В кінці гри кожен гравець отримає невеличкий приз!</p>
День 4	<p>Сніданок в готелі.</p> <p>Наш захоплюючий квест продовжується.</p> <p>Сьогодні ми пропонуємо вам прогулятися по відомим місцям Парижа, на яких проводились зйомки популярних фільмів, мультфільмів та серіалів та взяти участь у фото-квесті.</p> <p>Серед основних місць ми відвідаємо місця зйомок молодіжного серіалу «Емілі в Парижі», мультфільму «Рататуй», фільмів «Код да Вінчі» та «Париж, я тебе кохаю».</p> <p>Після квесту вас чекає мастер клас з приготування страв французької кухні, де ви відчуєте себе головним героєм відомого французького фільму «Шеф» з Жаном Рено.</p> <p>Це буде остання вечеря в нашій дружній компанії, тому на ній ми підіб'ємо підсумки нашої подорожі, порахуємо бали за всі квести та розіграємо призи.</p>
День 5	<p>Сніданок в готелі.</p> <p>Трансфер до аеропорту.</p>

А також тур англійською мовою, представлений у вигляді таблиці нижче:

Duration	Tour program
Day 1	<p>Group meeting near Charles de Gaulle Airport in Paris. Transfer to Comfort Hotel Davout Nation Paris 20.</p> <p>Group gathering at 14:00 in the hotel lobby. Departure by bus for a free sightseeing tour of Paris.</p> <p>Sightseeing tour of Paris on electric scooters. Route: Eiffel Tower, Trocadero, Grand and Small Palaces, Alexander III Bridge, Concord (Place de la Concorde), Louvre, Notre Dame, Luxembourg Gardens.</p> <p>Photostops at each of these places.</p> <p>Free time.</p>
Day 2	<p>Breakfast at the hotel.</p> <p>At the beginning of the tour you will receive a unique cipher, which will encrypt the final message and the solution of the whole QUEST!</p> <p>To find out, you will need to go through all the stages, solve all the mysteries and complete the task.</p> <p>Don't worry, the tasks will not be difficult, but rather interesting.</p> <p>In the process, you will get acquainted with all the most interesting places in Paris and visit the main attractions.</p> <p>Quest tour "Culture and Architecture of Montmartre".</p> <p>After receiving the task, you will go to the most picturesque places of Montmartre to perform it: Moulin Rouge, cafe Two Mills (where Amelie worked, the heroine of the famous French film "Amelie"), the Wall of Love, many souvenir and vintage shops, and of course the Sacré Coeur Basilica!</p> <p>During the tour you will test your erudition and try to guess 10 mysteries related to the city, in addition, during the quest you will visit various cultural sites of the capital and learn interesting historical facts.</p>

Продовження таблиці

Day 3	<p>Breakfast at the hotel.</p> <p>Gathering of the group at 9:00 in the hotel lobby. Departure for a cognitive quest tour to Disneyland.</p> <p>During your stay in one of the most interesting amusement parks in Europe, you will not only ride on rides and meet Disney characters, but also go on a quest using your smartphones. At the end of the game, each player will receive a small prize!</p>
Day 4	<p>Breakfast at the hotel.</p> <p>Our exciting quest continues.</p> <p>Today we offer you to walk around the famous places of Paris, where popular films, cartoons and TV series were shot, and take part in a photo quest.</p> <p>Among the main places we will visit the locations of the youth series "Emily in Paris", the cartoon "Ratatouille", the films "The Da Vinci Code" and "Paris, I love you".</p> <p>After the quest you will find a master class on cooking French cuisine, where you will feel like the protagonist of the famous French film "Chef" with Jean Reno.</p> <p>This will be the last dinner in our friendly company, so we will summarize our trip, count points for all quests and win prizes.</p>
Day 5	<p>Breakfast at the hotel.</p> <p>Transfer to the airport.</p>

Тривалість туру: 5 днів/4 ночі.

Вартість туру (за 1 особу в номері): 550 євро.

У вартість туру входить:

- проживання в готелі;
- харчування – сніданки;
- медичне страхування;

- екскурсії: оглядова екскурсія Парижем на електросамокатах, екскурсія «Культура та архітектура Монмантру», квест-екскурсія Діснейлендом, кіно-квест та майстер клас з приготування страв французької кухні.

Додатково оплачується:

- авіапереліт;
- трансфер аеропорт-готель-аеропорт;
- факультативні екскурсії;
- аренда електросамокатів;
- квитки в музеї та галереї під час екскурсій.

Даний тур підійде для активних молодих туристів, адже в турі присутні багато пішохідних екскурсій. Крім того, тур буде особливо привабливим для тієї частини туристів, які захоплюються мистецтвом, вони зможуть відвідати велику кількість музеїв, замків, історичних місць тощо.

Ціна турпакету залежить насамперед від виду туру та від чисельності туристів в групі. Як правило, ціна індивідуального туру є вищою від ціни групового туру в розрахунку на одного туриста. Чим більша чисельність групи, тим нижча вартість та ціна туру в розрахунку на одного туриста[2].

Ціна стандартного пекідж-туру на стадії планування включає такі основні складові [2]:

1. Ціна «нетто», в тому числі:

- вартість окремих видів послуг (транспортні перевезення, розміщення туристів, харчування, екскурсійне обслуговування, страхування, оформлення візи та ін.), що склалася у конкретних виробників послуг.

- непрямі податки на окремі види послуг (універсальні та специфічні акцизи, місцеві збори).

2. Дохід (маржа) туристичного підприємства, який поділяється на:

- поточні витрати туристичної фірми (туроператора) на розробку туристських маршрутів, екскурсійних програм, програм обслуговування туристів у процесі реалізації туру.

- прибуток туроператора з урахуванням податкових платежів прибутку.

- комісійна винагорода на користь турагента та інших посередників, які беруть участь в реалізації туру.

До ціни «нетто» групового туру найчастіше відносяться такі складові собівартості туру:

- вартість транспортного квитка.
- вартість проживання в готелі та інших місцях розміщення.
- вартість харчування.
- трансфер.
- вартість екскурсійного обслуговування.
- страхові платежі.
- вартість оформлення віз.

До ціни «брутто» включається вартість послуг туристичних фірм по просуванню й реалізації туру з врахуванням витрат, прибутку, податкових платежів, а також суми комерційних знижок для окремих категорій туристів. Таким чином, при встановленні відпускнуї вартості пакету туристичних послуг і ціни туру використовуються два варіанти цін [2]:

- ціна – «нетто», що характеризує «обмежену собівартість» тур-продукту.
- ціна – «брутто», тобто ціна пропозиції турпродукту на ринку.

Ціна турпакета в розрахунку на одного туриста у цьому разі визначається за формулою [2]:

$$Ц = (C + П + Пр + Пв + К + Вс) / Чт$$

де Ц – ціна турпакета в розрахунку на одного туриста, грн.;

С – вартість основних послуг за умовами тура;

П – податок на окремі види послуг, грн.;

Пр – прибуток туроператора, грн.;

Пв – умовно-постійні витрати туроператора, грн.;

К – комісійна винагорода турагенту чи іншому посереднику, який реалізує турпакет (без урахування ПДВ);

Вс – вартість послуг осіб, які супроводжують групу туристів, грн.;

Чт – чисельність туристів у групі, осіб;

Маючи цю формулу, ми можемо прорахувати вартість квест-туру:

$$"Ц=" (170000+1500+50000+35000+10000+15000)/16=17500 \text{ (грн)}$$

Тобто, ціна за тур з 1 людини виходить 17500 грн., або ж 550 євро.

ВИСНОВКИ

У даній кваліфікаційній роботі було надано характеристику культурно-пізнавального туризму в столиці Франції – Парижі, а також виявлено сучасні тенденції та перспективи розвитку цього виду туризму.

Було розкрито сутність та види культурно-пізнавального туризму (літературно-художній, історико-археологічний, військово-історичний, історико-архітектурний, релігійно-пізнавальний, культурно-етнографічний та природно-пізнавальний) та надано туристські об'єкти, притаманні цим видам туризму.

Описано етапи розвитку культурно-пізнавального туризму в світі (I період – поява перших культурних подорожей (XVI-XIX ст.), II період – розвиток культурного туризму, в зв'язку з масовим зі зростанням масового туризму (кінець XIX ст. – середина XX ст.), III період – відокремлення культурно-пізнавального туризму в окрему галузь та активний розвиток (1970 р. – наші часи)

Описано методи дослідження, використані в кваліфікаційній роботі, а саме: порівняння (популярних розважальних парків Європи з парками Парижа, найбільш відвідуваних об'єктів культурно-пізнавального туризму в Парижі, кількості туристів в столиці за період 2014-2018 рр., та кількості відвідувачів в період 2018-2020 рр.), класифікація (види культурно-пізнавального туризму, а також класифікація туристичних ресурсів столиці Парижа), узагальнення, аналіз і вивчення літератури, вітчизняної та іноземної, розгляд архівних джерел іноземних авторів за 1960-1990 рр., історичний метод, зокрема при дослідженні історичних етапів розвитку культурно-пізнавального туризму.

Надано характеристику туристичних ресурсів (природні, до яких належать клімат, повітря, пейзаж, моря, озера, ріки, гори, ліси тощо, ресурси створені працею людини, наприклад, архітектурні споруди, пам'ятники, твори мистецтва тощо та додаткові, тобто створені працею людини для надання послуг – інфраструктура району, всі підприємства, призначені для прийому та

обслуговування туристів) та основних пам'яток Парижа (Ейфелева вежа, Нотр-дам-де-Парі, Базиліка Сакре-Кер, Тріумфальна арка, Велика арка Дефанс, пам'ятка військової історії столиці, Будинок Інвалідів, Пантеон, Палац Версаль, а також природні пам'ятки, такі як сад Тюільрі, Люксембурзький сад, сад Альберта Кана, Марсове поле, парк Сен-Клу, парк Багатель, парк Бют-Шомон).

Досліджено тенденції та можливі перспективи розвитку культурно-пізнавального туризму в столиці. Під час дослідження було що туризм є ключовим сектором французької економіки, а культурним компонентом подорожі зацікавлені майже 92% іноземних туристів, що відвідують Францію кожного року).

Розкриті зовнішні та внутрішні фактори розвитку культурно-пізнавального туризму в Парижі (політичні, соціально-демографічні, фінансово-економічні та науково-технічні серед внутрішніх, та забезпеченість ресурсами культурного туризму, координація і управління діяльністю в туризмі серед зовнішніх) та їх вплив на туристичну індустрію столиці.

Розроблено, двома мовами (українською та англійською), молодіжний квест-тур у Парижі на 5 днів з використанням інформаційних технологій, а саме мобільних додатків для урізноманітнення екскурсійної програми, а також використання сучасних засобів пересування, таких як електросамокати. Крім того, було додатково розраховано вартість туру, з урахуванням всіх необхідних компонентів туристичного продукту.

Париж володіє великою історико-культурною спадщиною та культурним різноманіттям, а уряд витрачає достатньо коштів та часу на фінансування, та охорону культурної спадщини, саме тому Париж має всі можливості для розвитку та вдосконалення такого виду туризму як культурно-пізнавальний.

РЕЗЮМЕ

Мусієнко Аліна Миколаївна

КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ПАРИЖА

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню ринку туристичних послуг Франції. Мета роботи – дати характеристику культурно-пізнавального туризму Франції, виявити сучасні тенденції, проблеми та перспективи його розвитку. Завдання роботи: розкрити сутність та види культурно-пізнавального туризму; описати етапи розвитку культурно-пізнавального туризму в світі; описати методи дослідження; дати характеристику туристичних ресурсів та основних пам'яток культурно-пізнавального туризму в Парижі; дослідити тенденції та можливі перспективи розвитку культурно-пізнавального туризму столиці; розкрити вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на розвиток культурно-пізнавального туризму; розробити молодіжний квест-тур у Парижа. Об'єктом дослідження є культурно-пізнавальний туризм Парижа, а предметом – сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку ринку туристичних послуг Парижа. У ході виконання кваліфікаційної роботи були використані методи класифікації, історичний, статистичний, графічний та узагальнення.

В кваліфікаційній роботі дано визначення поняттю культурно-пізнавального туризму, надана характеристика ринку туристичних послуг Парижа, описаний сучасний стан ринку культурно-пізнавального туризму, представлені основні етапи розвитку культурно-пізнавального туризму, досліджено проблеми та перспективи ринку туристичних послуг Парижа. На основі зібраної інформації був розроблений молодіжний квест-тур до Парижа.

Ключові слова: культурно-пізнавальний туризм, ринок туристичних послуг, тур, квест-тур, тенденції, перспективи розвитку.

RESUME

Musiienko Alina Mykolaiivna

CULTURAL AND COGNITIVE TOURISM OF PARIS

Qualification work is devoted to the study of the market of tourist services in France. The purpose of the work is to characterize the cultural and cognitive tourism of France, to identify current trends, problems and prospects for its development. Tasks: to reveal the essence and types of cultural and cognitive tourism; describe the stages of development of cultural and cognitive tourism in the world; describe research methods; describe the tourist resources and main monuments of cultural and cognitive tourism in Paris; to study tendencies and possible prospects of development of cultural and cognitive tourism of the capital; to reveal the influence of external and internal factors on the development of cultural and cognitive tourism; develop a youth quest tour in Paris. The object of research is the cultural and cognitive tourism of Paris, and the subject - the current state, trends and prospects for the development of the market of tourist services in Paris. In the course of the qualification work the methods of classification, historical, statistical, graphic and generalization were used.

The qualification work defines the concept of cultural and cognitive tourism, describes the market of tourist services in Paris, describes the current state of the market of cultural and cognitive tourism, presents the main stages of development of cultural and cognitive tourism, explores problems and prospects of Paris tourist services. Based on the information gathered, a youth quest tour to Paris was developed.

Key words: cultural and cognitive tourism, market of tourist services, tour, quest tour, tendencies, prospects of development.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про туризм: Закон України. від 15.09.1995. № 31, ст. 242
2. Агафонова Л. Г., Агафонова О. Є. Туризм, готельний та ресторанный бізнес: Ціноутворення, конкуренція, державне регулювання. К.: Знання України». 2002. 358 с.
3. Герасименко В. Г. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку. Одеса: Астропринт. 2013. 304 с.
4. Грабченко А. І., Федорович В. О., Гаращенко Я. М. Методи наукових досліджень: навч. посібник. Харків: НТУ "ХПІ". 2009. 142 с.
5. Дуமிнець Н. О. Особливості галузевої і територіальної структури економіки Франції. Наукові записки Херсонського відділу Українського географічного товариства. 2015. № 7. С. 38–42.
6. Комліченко О. О. Фактори розвитку туристичної галузі. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. № 8 (3). С. 75–79.
7. Кочубей Л. О. Сучасні особливості зовнішньої політики Франції в умовах модернізації. Наукові записки. 2018. № 1 (63). С. 93–113.
8. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг. К.: Альтерпрес, 2002. 232 с
9. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг. К: Знання, 2008. 661с.
10. Нездойминов С. Г. Перспективи розвитку екологічного туризму в природних парках Українию. П.: Молодий вчений. 2014. С. 112–115.
11. Парфіненко А. Ю., Здоровко С. Ф., Сідоров В. І. Велика держава із глобальною відповідальністю. Судова система Франції. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна. 2015. 187 с.
12. Покоłodна М. М., Полчанінова І. Л.. Конспект лекцій навчальної дисципліни «Географія туризму». Харків: ХНАМГ, 2010. 431 с.
13. Федорченко В. К. Туристський словник-довідник. Київ: Дніпро. 2000. 155 с.

14. Хватов Ю. Ю. Економіка Франції: етапи і аналіз сучасних тенденцій розвитку. Академічний огляд. 2016. № 2 (45). С. 118–126.
15. Шандор Ф. Ф., Кляп М. П.. Сучасні різновиди туризму. Київ: Знання, 2013. 334 с.
16. Шикіна О. В. Застосування франчайзингу, як методу управління підприємствами сфери розваг. Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції «Управлінські науки в сучасному світі». Київ. 10–11 грудня 2015 р. Київ, 2015. С. 223–226.
17. Dangerfield O., Mainguené A. Bilan touristique 2020. Chute de fréquentation en 2020, rebond à l'été notamment dans les campings. Insee focus №235. 2021. URL: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/5369851> (дата звернення 02.03.2022).
18. Lahaye B. Aides financières aux entreprises du tourisme: ce qui a déjà été accordé, ce qui est toujours en négociation. URL: <https://www.tourhebdo.com/actualites/economie/aides-financieres-aux-entreprises-du-tourisme-ce-qui-a-deja-ete-accorde-ce-qui-est-toujours-en-negociation-628417.php> (дата звернення 02.01.2022).
19. Pérez de Cuéllar, J. Our Creative Diversity. UNESCO Publishing. Paris. 1996. 52 p.
20. Picard, M. Bali: Cultural Tourism and Touristic Culture. Archipelago Press, Singapore. 1996. 231 p.
21. Richards G. Cultural Tourism in Europe. 1995. 180 p.
22. Richards, G. European Cultural Tourism: Patterns and Prospects. Planning European Cultural Tourism. Boekman Foundation, Amsterdam, 1999. pp. 16-32
23. Richards, G. The Development of Cultural Tourism in Europe. Cultural Attractions and European Tourism. 2001. 29 p.
24. Tighe, A. J. The arts/tourism partnership. Journal of Travel Research. 1986
25. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (WTO) URL: <https://www.wto.org/> (дата звернення 31.03.2022)

26. Офіційний сайт Асоціації освіти та досліджень туризму та дозвілля (The Association for Tourism and Leisure Education and Research (ATLAS)) URL: <http://www.atlas-euro.org/home.aspx> (дата звернення 31.03.2022)
27. Офіційний сайт Міжнародної ради з охорони пам'яток та історичних місць URL: <https://www.icomos.org/en> (дата звернення 31.03.2022)
28. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури URL: <https://en.unesco.org/> (дата звернення 31.03.2022)
29. Туризм: реалії та перспективи сталого розвитку: матеріали доп. міжнар. наук.– практ. конф. (Київ, 23–24 жовт. 2014 р.).– Київ: КНТЕУ. 2014. 418 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/MTc=/344519a49a74e01ba891b5467f7c2bc7.PDF> (дата звернення 01.05.2022)
30. Treaty on the European Union, Official Journal, 29 July 1992. 191 p. URL: <https://revad.uvvg.ro/files/nr13/1.pdf> (дата звернення 28.04.2022)
31. Theme Index and Museum Index: The Global Attractions Attendance Report Publisher: Themed Entertainment Association. 2019. URL: <https://aecom.com/wp-content/uploads/2020/07/2019-Theme-Index-web-1.pdf> (дата звернення 28.04.2022)
32. Сайт Діснейленду. URL: <https://www.disneyholidays.com/walt-disney-world/> (дата звернення 20.04.2022)
33. Туризм. Дипломатія Франції. URL: <https://www.diplomatie.gouv.fr/politique-etrangere/turizm/> (дата звернення 21.03.2022)
34. Statistical presentation. Institut national de la statistique et des études économiques. URL: <https://www.insee.fr/en/metadonnees/source/operation/s1462/presentation> (дата звернення 20.03.2022)
35. Global attractions attendance report URL: <https://aecom.com/theme-index> (дата звернення 25.04.2022)

36. Total number of tourist arrivals in hotels in Paris in France from 2006 and 2020. URL: <https://www.statista.com/statistics/1122520/number-arrivals-tourists-hotels-paris/> (дата звернення 20.04.2022)

37. Туризм у Франції. Geograf. URL: <http://www.geograf.com.ua/france/583-france-tourism> (дата звернення 20.04.2022)

38. As France Slowly Opens, Paris Prepares for a Summer Without Tourists URL: <https://www.usnews.com/news/cities/articles/2020-05-15/as-france-slowly-lifts-its-coronavirus-lockdowns-paris-prepares-for-a-summer-without-tourists> (дата звернення 28.04.2021)

39. Change in new job offers posted in the tourism sector in France between 2019 and January 2021 URL: <https://www.statista.com/statistics/1242413/job-offers-in-tourism-sector-evolution-france/> (дата звернення 20.03.2021)

40. Эйфелева башня. URL: <https://www.tiqets.com/ru/eiffel-tower-tickets-1144586/> (дата звернення 02.05.2022)

41. Норт-дам-де-Пари. URL: <https://slon.fr/notr-dam-de-pari/> (дата звернення 02.05.2022)

42. Базилика Сакре-Кёр в Париже: искупление грехов URL: <https://paris-life.info/sakre-koynr/1548-sakre-kyor-iskuplenie-grexov/> (дата звернення 02.05.2022)

43. ТРИУМФАЛЬНАЯ АРКА, ВВЕДЕНИЕ. URL: <https://mywowo.net/ru/franciya/parizh/triumfalnaya-arka/vvedenie> (дата звернення 02.05.2022)

44. Большая арка Дефанс. URL: <http://grandstroy.blogspot.com/2012/11/grande-arche-de-la-defense.html> (дата звернення 02.05.2022).

45. Дом Инвалидов. URL: <https://planetofhotels.com/guide/ru/franciya/parizh/dom-invalidov> (дата звернення 02.05.2022).

46. Версальский дворец в Париже. URL: <https://posmotrim.by/article/versal.html> (дата звернення 02.05.2022)

47. Пантеон в Париже: памятник честолюбию и страстям. URL: <https://paris-life.info/panteon-paris/1454-panteon-history/> (дата звернення 02.05.2022)

48. Сад Тюильри в Париже: как добраться, фото, история URL: <https://paris-life.info/tyuilri/3106-sad-tyuilri-v-parizhe-kak-dobratsya-foto-istoriya/> (дата звернення 02.05.2022)

49. Люксембургский сад — уголок Флоренции в центре Парижа. URL: <https://www.onetwotrip.com/blog/france/luxembourg-gardens/> (дата звернення 02.05.2022)

50. Парки и сады в Париже: Альберт Кан. URL: <https://www.itinari.com/ru/parks-and-gardens-in-paris-albert-kahn-wbnw> (дата звернення 02.05.2022)

51. Марсово Поле в Париже. URL: <https://lifeglobe.net/entry/10380> (дата звернення 02.05.2022)

52. Explore Parc de Saint-Cloud to the West of Paris. URL: <https://frenchmoments.eu/parc-de-saint-cloud/> (дата звернення 02.05.2022)

53. Bagatelle park. URL: <http://www.parisdailyphoto.com/2014/04/bagatelle-park.html> (дата звернення 02.05.2022)

54. Parc des Buttes-Chaumont. URL: <https://sg.hotels.com/go/france/parc-des-buttes-chaumont> (дата звернення 02.05.2022)

ДОДАТОК А
Культурно-пізнавальні об'єкти Парижа

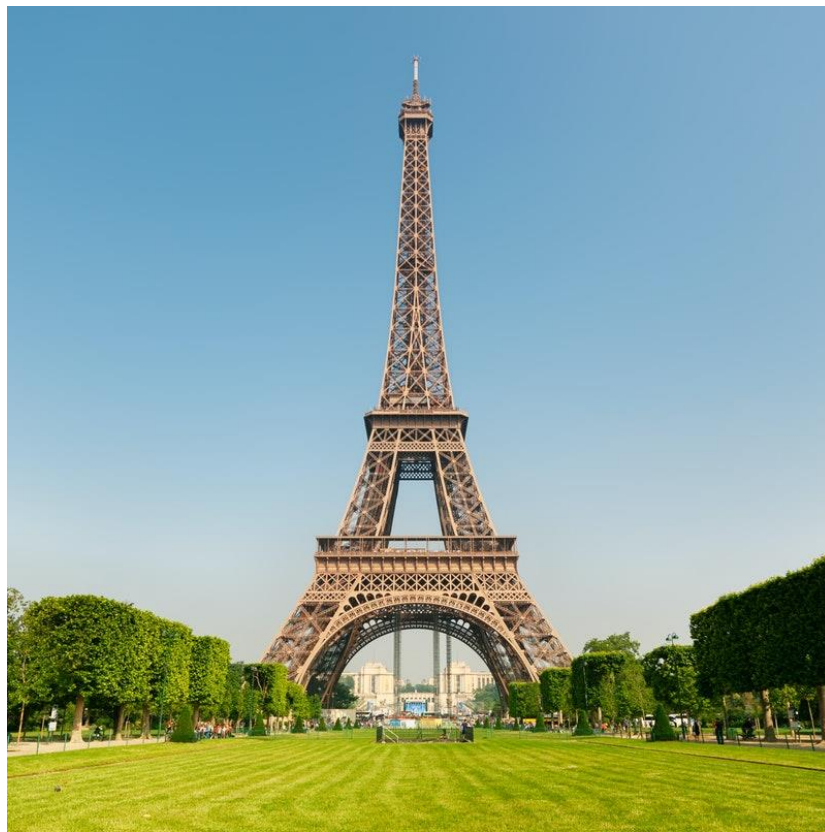

Рис. А.1 – Ейфелева вежа [40]

Рис. А.2 – Нотр-дам-де-Парі [41]

Рис. А.3 – базилика Сакре-Кер [42]

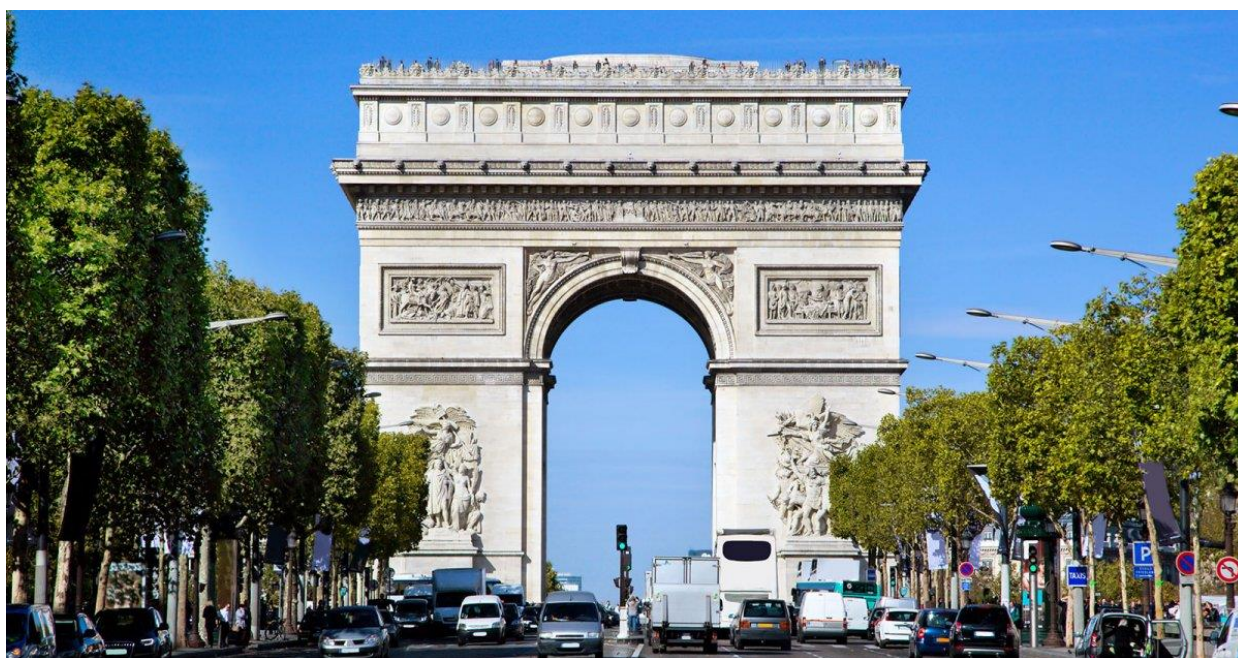

Рис. А.4 – Триумфальна арка [43]

Рис. А.5 – Велика арка Дефанс [44]

Рис. А.6 – Будинок Інвалідів [45]

Рис. А.7 – Пантеон [46]

Рис. А.8 – Палац Версаль [47]

Рис. А.9 – Сад Тюїльрі [48]

Рис. А.10 – Люксембурзький сад [49]

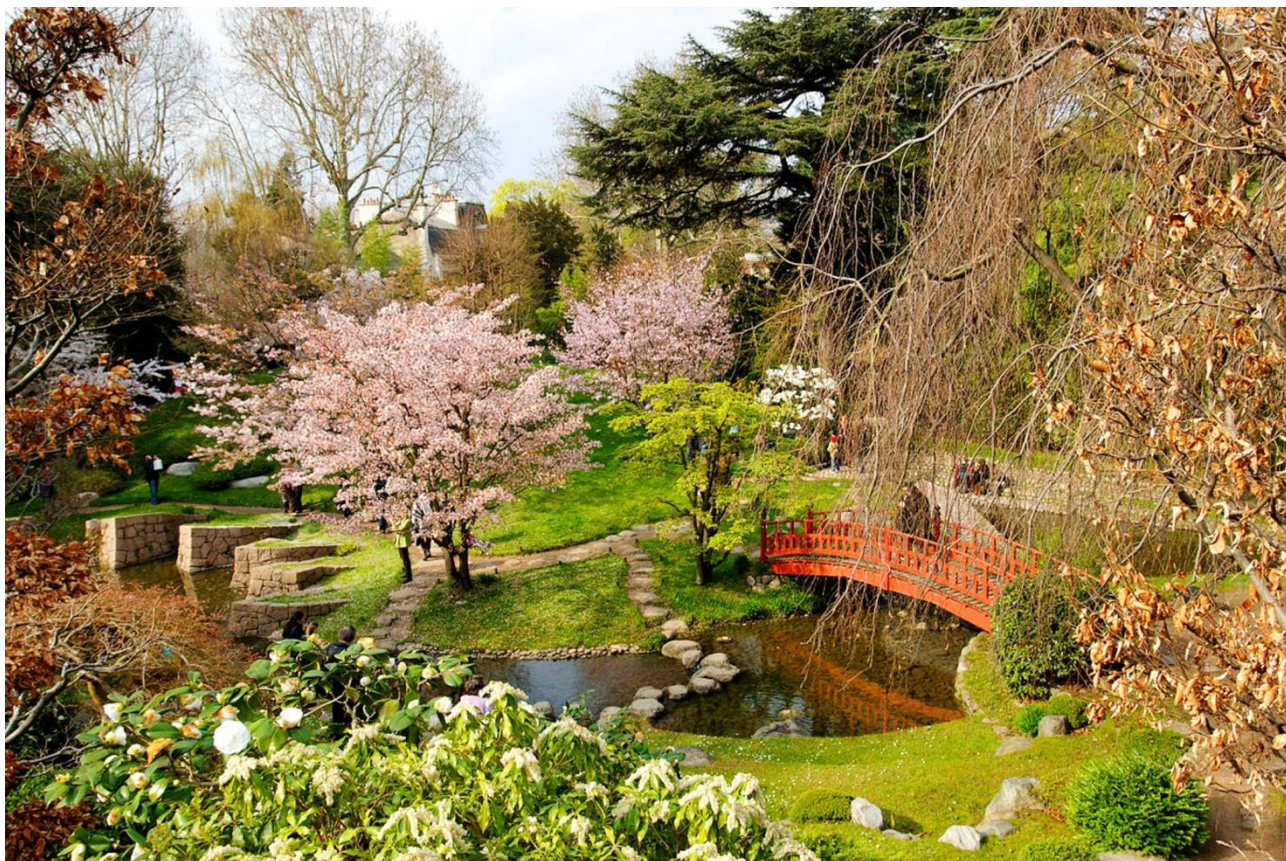

Рис. А.11 – Сад Альберта Кана [50]

Рис. А.12 – Марсове поле [51]

Рис А.13 – парк Сен-Клу [52]

Рис. А.14 – парк Багатель [53]

Рис А.15 – парк Бюг-Шомон [54]